

309191

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

శనివారము 1918 సం. నవంబరు నెల 5వ తేది మంగళవారము

No. 178

సంపుటము. 3

కాళిదాస్ కవిజన సభా కార్యకర్తల మాసపత్రిక

సంచిక ౧౭౮

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేలువేలు భాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపఁబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యియబడును. కాబట్టి యువనిలేఖక మహాశయులు యథా ప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెలలోపల పంపిపై వేర్వేరునబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

మలయ చందనము

(1251) పెగ్గెముకు కరారము మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పత్తెయి శ్రమ. పిచికారీ మున్నగు కఠినవికల్పల పనిలేదు. యిచ్చ మైన మా మలయచందనము ఎటువై తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల పెగ్గెగమును మాడుపూలలో యాచును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధవ్యఫార్యసి, రాజమండ్రి.

అమృతంజనము

ఈనోవ్వుల మామూలు. శార్యపుకొవ్వల వారదోయిని వాయువు బోట్ల బోగోల్లూను. ఈవారదోయిని యువనిలే ప్రతియొకరి ముడదానినది. 109, శ్రీకోర్డు ఫోటోబొంబాయి, తంజావూరు, క.ప్రా.క.

ఆటో డిజిల్ బనారే. (విజ్ఞాత) కాబడినది. (విజ్ఞాత) కాబడినది. ఇప్పుడికాంతుయిది కనుపడునది, సాటిలేని మనోహరును మహాసగళుని. అల్పాహారగాని, సారాహారగాని, చిన్నబడకయు కిక్కిరేయబడిన శివల పువ్వసారము. నీ కువాలపై కొన్ని దిండుపులు చిలుకడంబినతో, మనోహరమగు మహాసగ నిన్నులనెంచును. ఈ క్రింది పరిమాణముల నీహారతో మంచును. శిన్నవైదా (అర్థ డ్రాం) నీహార 1-కి ౦.౬-౦ మధ్యకము వైదా 1-డ్రాం " " ౦.౨-౦ వేదావైదా 2 " " 1-4-౦ వేదావైదా 4 " " 2-౦-౦ ౧. ౧. ఖర్చులు ౦.4-౦ ప్రత్యేకము కలెల, పట్టుకొనిందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. మిగిలినవారు నరలు సెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగోవున సినావైదా, కార్బువైదా అటోదిల్ బనారే అను పేరును పంపితింపుడు ఈ ఆటో డిజిల్ బనారేయొక్క గలదుజుములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగుబావ ప్రాసినతో అటోదిల్ బనారేగల మహాసగార్లు ఉచితముగ పంపుదు. సోపానంబులు: అంగ్లాయెంజింగ్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, బాన్సునుసీడు కిగ్గ, బొంబాయి. ముద్రాణ యోజనంబు: మహారా పురసోత్తంజూర్తి, వైసాబజాడకోర్డు, ముద్రాణ

శర్వవృత్తిక విషసంజీవిని.

(విజ్ఞాత) (శ్రీమతి మారు) 586 ముఖ్యమో వయ్యవారు శుభోమముతో రోవుదురు. శుభములేదని దుఖాపు పేయువారలకు మా 100 యి.ఇ. ఇది ప్రతి క్రియించునదియందు వలసిన ముఖ్యవృత్తి. ఆంగ్ల మూకాని, రోమీయై దుర్బలత పాక్షికాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినములును చివరను చివర గుణముమోలుదు. తేలనకు మార్తమే కాక ఎలక, కక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువయో గియును. వల పాకెట్ 1-కి 0.౬-౦ పాక్షిక 0-8-0. 1 డ్రాం పాకెట్ల వల ౦-0-0. పాక్షిక ౦-౬-౦. పాక్షిక ౦-౬-౦. 2 పాక్షికలు రిప్పించుకొనువారికి పాక్షిక ఇ.ఇ. రు. 100కి 25 రూపాయల కమీషన్ నియ్యబడును. చిరునామా:— ధనలక్ష్మీ కం పేని, 1 కి కం పేని స్త్రీ కిగ్గ, సాకావపేట పాక్షిక, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో ఇంద్రుని గాంధీ, మోక్ష దృష్టి, మహానుభావము, ఇంద్రుని ఇంద్రబాలము, ముగ్ధ శ్రుతి, భూతైశ్వర్యము, యుద్ధవిజయము, ఆ సరికావారి ద్విక తపోహము విద్యుత్ విద్యోకవిద్యలు గలవు. ఇంద్రుని గాంధీ మహానుభావము, మహాదేవుని పుట్టించును, కీర్తనతో సమాధిమనుట, శరీరము లని తలకాయనతో మాటు లాడించుట, భూమిపై: గమన ఎత్తుక గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట, మొదలగు విద్యుత్ విద్యలు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును పండిత అభ్యుదయముగా మేజర్ జే.ఎ.గలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివల 4 రూ.లు పి. ఆర్. జనార్దను నాయకుని, కెం.సి.సి. (గుంటూరు చెట్టా)

వాలంటీరు సిగరెట్లను

ఉపయోగింపుడు. ప్రకృతము మార్కెట్టులో యుండు అన్నిరకముల కంటె ఇవి శ్రేష్ఠమైనవి 6000 సిగరెట్లకు 10 ప్యాకెట్లుగా కట్టియంచబడి యుండు పెట్టె 1 కి వల 75.0-0 మాత్రమే. మొత్తముగాను రు. 25.00 వల 75.0-0 మాత్రమే. వివరములు కావలసిన యాక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. పి. ఆర్. కిక్కి లిండు కో. 1841 చంద్రబిల్లింగు, తంజావూరు.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జిక, మంచుమందు డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8 10-కి రూ. 25. తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద గాని, పెండుకలలో గాని, లోమలములలో గాని, గోళ్లలో గాని యిట్టుగయ్యును. పురుగులలోని శేదములపట్టి తామరలోను రెండు మూడు శేదములు గలవు. చికిత్స:—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును మంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయవలసిన వైద్యము:—1. మందు లోమలములలోనికి పోవలయును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురుగు తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును. అమృతంజనంబులో - బొంబాయి - మద్రాసు

చెన్నపురి పౌరఆశ్రయ కనభ.

ఇటీవల చెన్నపురిలో జరిగిన దోపిడీలను గురించియు (ప్రస్తుతపు ఆర్థిక దుస్థితిగతులను గురించియు) ప్రభుత్వమువారిచే ప్రకటించబడిన ప్రకటనను ఖండించుటకును, మధురయందును కాంచీపురమునందును పోలీసువారు న్యాయము బాటరసనకు రహితగా కాలిబట్టినగురించినవిషయము తెలుసుచున్నాము. సలహా తుక్కు ప్రభుత్వమువారి నొకకమిటీ చేర్చుచున్నది. గోరుటకును, మరియూ యిండియా ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు ఇంగ్లండు వెడలుట కనుజ్జ యొసగనందులకు కరుణాకాశం గమును వెలిబుచ్చి వారిచేయు ఖండించుటకును నిన్నటిదినము, సాయంత్రము 5.30 గంటలకు గోల్డేఫీవరమున, చెన్నపురి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘము, మహాజనసభపక్షముల నొక మహాసభ గావించబడినది. తత్సమావేశమునకు పురజనులను విద్యార్థులను వెల్లువచేర్చి విచ్చేసిరి. బి.సెంటుస్కీ, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, ఎల్. ఎ. గోవింద రావు వయ్యగారు, గా. వి. ఎస్. శర్మ, జే. రామచాను పంతులు, టి. ప్రకాశము, నల్లాగురుస్వామిశ్రేష్ఠి, జి. ఎ. నటేశ్వర, బి. పి. బాడియా, జి. ఎస్. ఆగంటలు, టి.వి. గోపాలస్వామి మొదలయినారు. ఎన్. సత్యమూర్తి, టి.వి. వెంకట్రామయ్యగారు, బాలమూర్తి సోదరి గారలు ఎ. రంగస్వామయ్యగారు మొదలైనవారు సభాపేదీక నలంకరించిన వారిలో ప్రముఖులు గా. టి. రంగారావుగారు రధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు

సభాపేదీకమును గూర్చి యిట్లుపన్నెంచిరి. — నేడు మనమిచట నుభవమైన మూడువిషయములను గూర్చి విచారించుటకు సమావేశ మయితిమి. వాటినిగూర్చి విచారించుటకు పూర్వము ముఖ్యము విషయములపై మన కృతజ్ఞతను సంతోషమును తెలియచుచున్నది యందును, మొదటిది శ్రీ చక్రవర్తి గారు యువరాజుగారైన తమ మహారాజు మనదేశమున కొక్కడ రాజ్యమును వలెదమని సంకేతమిచ్చిరి. ఆ యువరాజుగారికి మనమందరము మనఃపూర్వకమైన ఆహ్వానమొసగుచు వారిని సంతోష స్వాగతములతో గౌరవించి మనరాజభక్తిని తెలియచుటకు సంకీర్ణలమై యున్నామని తెలుపవలెను. మనము గర్వించదగిన విషయము మరొకటికలదు. ప్రస్తుత ఆర్థికదుస్థితిని బాపుటకొరకు యనునటుల యుద్ధప్రభావమునందు గూడ సంతోష ప్రభువులైన మార్కులు పొడగట్టుచున్నవి. ఈ ఘోర సంగ్రామము త్వరలో ముగింపునకు వచ్చునాచనలు గూడ గన్నట్లుచున్నవి. మనము నేడు విచారించవలసిన విషయములలో మొదటిది

ప్రభుత్వ ప్రకటనము.

అట్టి ప్రకటనలను విమర్శించి, ఖండించుటకు మనకధికారము గలదు. ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుత ఆర్థికదుస్థితిని చెన్నపురిలో జరిగినదోపిడీలకు కారణము కల్పించిరాజకీయ ఆందోళనకర్తలని ప్రకటించి యున్నారు. ఈ ప్రకటన యందంత ప్రభుత్వముగల పోలీసులను సెక్కులను సర్వాయమువరికించి నవో పోధవదగలదు. పోలీసులు నానాటికి తీవ్రరూపమును దాల్చుచున్నది. ఆర్థికదుస్థితికి యుద్ధము, వర్షము లేకపోవుట, నడలలోనిరు ఎండిపోవుట, అందుమూలమున పంటలునశించి పోవుట మొదలైన కారణములు స్పష్టముగా కండ్లకుగట్టిపెట్టగ జడుచుండగ ప్రభుత్వమువారు నేరొకవిధమైన కారణములు నూచించుట కడుంగడు శోచనీయును. ప్రభుత్వమువారు, పదార్థములధరలు కొంచెముగా పెంచినను, దేశమునందు జేసిన ముప్పులు సూచన లెంతమాత్రమును గన్పట్టుటలేదని ప్రకటించి యున్నారు. మనదేశమందు పెద్దకరవు ప్రతీనపుడుగూడ ఆహారపదార్థముల ధరలు ప్రస్తుతస్థితియందలి ధరలకంటె హెచ్చుగలేవు. దీనిని బట్టి చూడ కరవు కాలము సమీపించుచున్నట్లు పొడకట్టుచున్నది. బీదజనులు తినుటకు తిండి, కట్టుటకు బట్ట లేక యనుభవించు దుర్భరస్థితి చెప్పవలసికాదు. అట్టి దుర్భర బీదజనుల సమస్యను చరకయే ప్రజలు దోపిడీలు చేయుటకు మొదలిడిరి. వారికి సుక్రమపరిపాలననునందును, న్యాయకాన్త్రమునందును గౌరవము తగ్గిపోయినది. కాబట్టి వారు ఇట్టి దుర్భరమైన దోపిడీలలోనికి దిగవలసినవచ్చినది. దేశమునందల్లయులు లేకుండ కాంతిని సె.కొల్పి న్యాయముగా సుక్రమపరిపాలన గావించుచు ప్రజల కెట్టి కష్టములు సంభవించకుండ కాపురల చేయుట ప్రభుత్వమువారి విధ్యుక్త ధర్మములలో మొట్టమొదటిది. అటులగాక వారివిషయమైగాని ప్రస్తుత ఆర్థికదుస్థితి గతులమైగాని ప్రభుత్వమువారి కెట్టిచర్యను తీసికొనక దీనికంతకు గౌరవము కల్పించునని రాజకీయాందోళనకర్తలని వారిపై నేరారోపణ చేయుట కేవల మన్యాయము.

ప్రస్తుత దుస్థితికి రెండేకారణములుగలవు. మొదటిది దేశములో తగినంత ఆహారపదార్థముల సరఫరాకపోవుట. రెండవది, చెన్నపురి నను సమీపముగా పండిపెట్ట బడక పోవుట మొదటిది కేవలము దైవాధీనమైనను రెండవదాని విషయమును గురించియును ప్రభుత్వమువారు చర్యతీసికొని పనిచేయవచ్చును. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారి రిప్పడై నను నిదురనుండి మేల్కొని రేను సక్రమపరిపాలననునందును, న్యాయకాన్త్రమునకు నెట్టి భంగము కలుగకుండ, బజారు ధరలను తగ్గించి నియమించుట కన్నాట్లు గావించి ప్రజల గుస్థితిని బాపుటకు యత్నించెదరు గాక యని కోరుచున్నాము.

మధురలో బాలురను గాల్చుట.

కంచీవరములో జరిగిన గడచిన నా కంతక తెలియుదుగాని మధురలో జరిగిన విషయము మాత్రము వాడుబాగుగ తెలియును. కాబట్టి యీ విషయమును గురించి నిమ్మకూకంటుద్రితో నాలోచించుటకు ఆవిషయముతో ఎట్టి సంబంధములేని కొంతమంది స్వతంత్రాధికారుల సెక్కుకమిటీగా నేర్పరచి, విచారణ జరిగించవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరవలెను.

కాంగ్రెసు రాయబారము.

మాంటాగ్యు మయ్యుధర్మ సంస్కరణ ప్రజాశిక్షకు గురించి అంగ్లమంత్రులు ఆలోచించుటకు నిర్ణయముగ వ్వారు. ఈ సమయమునందు కాంగ్రెసు పక్షమునను 815 మంది కోట్ల భారతీయుల పక్షమునను మన సహజస్థితియును సంపాదించుటకొని మన యావద్భూతంతమును అంగ్లమంత్రులకును అచ్చటి ప్రజాస్వామ్యమునకును నిరేంద్రులకై కొంతమంది భారతీయ నాయకులు ఇంగ్లండునకు పయనమైవెదలుట త్యంతోపకర్మకము. అటుల ప్రభుత్వమువారు మననాయకులను వెదలనీయకుండ నాపురలచేసినవో మనకన్నటికిని ముక్తి యుండవలదు. అంగ్లమంత్రులు ఇరవత్యములను వినిన గాని నిమ్మకూకంటుయభిప్రాయ మొసగుటకు వీలుండదు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారిని న్యాయమునకై పోర్ధించుచున్నాము.

బి.సెంటుస్కీ.

యీ క్రింది తీర్మాన ముపాదించెను:— ఇటీవల మధురలో పోలీసువారు ఆహారక ప్రజలును కాల్చిన విషయమునుగూర్చి విచారించుటకు అధికార ప్రజానాయక సభ్యులతో కలసిన ఒక కమిటీ నేర్పరచి విచారణ జరిగించుటకు ప్రభుత్వమువారి రియ్యకొననందులకు ఈ చెన్నపురి పౌరసభ వారు మిక్కిలి తీవ్రముగా ఖండించుచు ప్రభుత్వమువారి సక్రమ పరిపాలననునందు పుజల విశ్వాసమును నమ్మకమును హెచ్చుచేసి బలపరచుటకు ఇట్టి విచారణ అత్యవసరమని వక్కాణించుచున్నారు. మరియు నిజీవల కంచీవరములో దోపిడీల సందర్భమున హిందూదేశ రక్షణ నైపుమువారు మువ్వర మాయక బాజరను కాల్చివేసిన విషయమును గూర్చి బహిరంగముగా నొక కమిటీ నేర్పరచి విచారణ జరిగించుచు చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారి రిప్పకొననందులకు ఈ సభవారు ఖండించుచు సుక్రమపరిపాలననునందు ప్రజల సహాయమును బడయవలయునని నిట్టి విచారణ అత్యవసరమని యీసభవారు చెప్పుచున్నారు.

అను తీర్మాన ముపాదించుచు బి.సెంటుస్కీ యిట్లుపన్నె:— ప్రభుత్వాధికారులు ప్రజాక్షేమముకోరకును ప్రజల సౌఖ్యముల సంరక్షించుటకును నియమించబడిరి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వమువారు తమ విధ్యుక్తధర్మమును సరిగ నెరవేర్చుట లేదని ప్రజలు ఆక్షేపించుచున్నారు. మన దేశవర్తమా ఇట్టి మాత్రము పోలీసువారిచే ఆకారణముగా గావించబడుట మిక్కిలి విచారకరము. ఇటువంటిమాత్రము ఇంకేదేశమందైనను జరిగిన యెడల వెంటనే విచారణ సలహాబడియేడి. ఇటువంటిమాత్రము ఇటీవల మధురలోను కంచీవరమునందును జరిగినవి. స్వాభావిక ప్రజలు కొంతమంది చంపబడిరి.

జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారిచే గావించబడిన విచారణ అంత సంతృప్తికరముగ లేదు. కాబట్టి ఈ విషయముతో ఎట్టి సంబంధము లేని యధికారులను నియమించి విచారణజరిగించిన యెడల సత్యము లేగలదు. ఇటువంటి మాత్రము పునాదకమున సంభవించినవని చెప్పవచ్చును. ఎట్టి ప్రమాదమైనను మనుష్యుల ప్రాణాపాయముతో గూడుకొనియున్నట్లు దిది ప్రమాదము కా నేరదు. తప్పుకదోషమే యగును. కంచీవరములో కాలిబడిన మువ్వరిబాజర తల్లితండ్రుల కోకప్రవాహమును సమీపింప నేరెదము? ఈవిషయమై విచారణజరగనియెడల వారికి ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసము గౌరవము పోయి, ఆగ్రహము, అసంతృప్తి జనింపకుండ నుండునా? పోలీసువారిని తమ యిష్టముచేచ్చినట్లు ప్రకరింపనిచ్చుటలన సుక్రమపరిపాలననునందు భంగమువాటిల్లదా? వారిని వారిసాధులలో నుంచవలయును. పోలీసువారిని తగు శిక్షణయందుంచిన గాని ప్రజాక్షేమము బాగుపడ నేరదు. ఇంగ్లండునందునలే ఇచ్చటకూడ పోలీసువారు ప్రజానాయకులని తెలుపబడవలె

ను. ఆబాజర వుటంబులకు తల్లితండ్రుల కోకమును కాంతి పరచుటకు నను ప్రభుత్వమువారి రిప్పయమై విచారణజరిగించి తగు సమాధాన మాయవలసియుండును.

ఎ. రంగస్వామయ్యగారు.

తీర్మానము నామోదించుచు ఈవిషయమై వెంటండు ప్రభుత్వమువారు తగు విచారణ సలహాపరచు ఆందోళన మునగూడదని నుడిచిరి. మరియు ప్రభుత్వమువారు విచారణ సలహాపరచు నిరాకరించుటకు కారణము మృతికొందినవారు భారతీయపుత్రులని కాబోలు. యూరోపీయనులైనయెడల నింతకాలము ఊరకుండురా? ఇంకనైనను భారతీయులకును విరోపీయులకును భేదాభేదములు కనబడకుండ నుండేదనిగాక, ఈవిచారణ జరిగించనియెడల బ్రిటిష్ పోలీసులను నకు భంగము వాటిల్లునని నుడిచిరి.

జే. రామచానుపంతులుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు అందువలననే సుక్రమపరిపాలనము, న్యాయకాన్త్రము పోలీసునకు సంబంధించిన విషయములన్నియు ప్రజాస్వామ్యము గావించవలయుననియు అవి ప్రజాస్వామ్యములు గావించినగాని తమకు మోక్షము లేదనియు నుడిచిరి.

తీర్మానము సర్వజనాంగీకృతము.

ఎల్. ఎ. గోవింద రావువ మ్యుగారు.

ఈక్రిందితీర్మాన ముపాదించిరి:— ఈ రాజధాని యందలి ప్రస్తుత ఆర్థికదుస్థితిల విషయమై మదరాసు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి చర్యకనీసికొనలేకుండుట ఈ సభవారుకు ఆకాభంగమును, అసంతృప్తిని తెలియచుచు ఈ దుస్థితికంతయు కారణము రాజకీయాందోళనలే యని 1918 సం॥ సెప్టెంబరు 20-వ తేదీని ప్రకటించిన ప్రభుత్వప్రకటనయందలి విషయములను పరిపూర్ణమైన అసంతృప్తి భావముతో నిరాకరించుచు తమ యభ్యుక్తమును తెలుపుచున్నాడు.

అను తీర్మాన ముపాదించుచు నిట్లు ఉపన్యసించిరి:— ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతపరిస్థితులకు కారణము కల్పించి రాజకీయాందోళనకర్తలని వారిపై నేరము మోపుట కేవల మన్యాయము. ప్రభుత్వమువారు బాధపడుచున్న బీదజనుల యెడల తగు సానుభూతిని తెలుపకపోవుటయే ప్రస్తుత దుస్థితికి కారణముగాని వేరొండు గాదు. ధనవంతులు యాభ్యుక్తము వలన ధనముసంపాదించి మరింత ధనవంతు లగుచున్నారు. బీదజనులు ధరలు పెంచినందువలనను తమ రాబడి హెచ్చునందువలనను మరింత బీదస్థితికి రావలసినవచ్చినది. వారిజీవనము నానాటికి దుర్భరమై చేయుదేదీయలేక, అసంతృప్తికెంది, ఆకలితో శోషించుచున్న తమ పొట్టకొరకు బియ్యపుగింజలను సంపాదించుటకు దోపిడీలు చేయవలసినవచ్చినది. ఇప్పుడైనను ప్రభుత్వమువారు పేక్షచేయక దేశమందలి ఆహారపదార్థముల నిలువను గైకొని, దేశమందంతటను సమముగా పండిపెట్టి ప్రజల దుస్థితిని బాపుటకు యత్నించవలెను. అంతయుగాని రాజకీయాందోళనలను నిందించిన లాభములేదు. ఇతర రాజధాను లన్నిటికంటెను చెన్నపురిరాజధాని మిక్కిలి హింసాస్థితియందున్నది. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు సత్యరహిత మేల్కొందుట త్యంతోపకర్మకము.

సి. పి. రామస్వామయ్యగారు తీర్మానము నామోదించిరి.

నల్లా గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు ఈవిషయమై గావించబడిన ప్రభుత్వప్రకటన కేవల మన్యాయమనియును, గౌరవగని దనియును రాజనీతినిపుణతకు భంగకరమనియు నుడిచిరి. ఇట్టి దుస్థితిలో గూడ ప్రభుత్వమువారు రైలుఖర్చులను స్త్రీమరు ఖర్చులను తగ్గించుట కెట్టి ప్రయత్నమును గావించలేదని నుడిచిరి. ప్రస్తుత దుస్థితికి కారణము రాజకీయాందోళన మెంత మాత్రము గాదని నుడిచిరి.

తీర్మానము సర్వజనాంగీకృతము.

టి. వి. వెంకట్రామయ్యగారు

ఈక్రిందితీర్మాన ముపాదించిరి:— యుద్ధ మంత్రిక ర్మమువారి యుత్తరువుల ననుసరించి యిండియా ప్రభుత్వమువారు కాంగ్రెసు రాయబారులకు ఇంగ్లండువెడలుట కను మతి సొంగనందులకు ఈసభవారు వారిచర్యను ఖండించుచు ఒకవేళ వారిట్లు చేయుట పారపాటునునవో, ఆపారపాటును సత్వరముగ నిర్దుకొనవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు తీర్మానము నామోదించుచు కాంగ్రెసు రాయబారులను వెదలనియ్యకపోయినను చింతలేదనియు, ఇదివరకేయింగ్లండులోనున్న ఎన్. కస్తూరిరంగ మ్యుగారు, బాప్టిస్టా, తిలక్ మహాశయులు దీని మువ్వరముత గుండోళన బాధపరచుతగలవారనియు, వారి మూలమున తమ ఆశయముల నెరవేరగల వనియు, అట్లు నెరవేర్చుటకు భారతీయులందరము వారి కనుజ్జ యొసగవలయుననియు నుడిచిరి.

తీర్మానము సర్వజనాంగీకృతము.

నిమ్మకూకంటు, ఎల్. ఎస్. శర్మగారు రధ్యక్షులకు వందనము లాచరింప సభ యంత్యమొందెను.

మితవాదుల నభ.

(మా ప్రత్యేక విలేఖనునియొద్దనుండి.)

బొంబయి, నవంబరు 1:—మితవాదులనుండియు వాతల కతతో వేచియున్న మితవాది వాదములు సభ కుక్రవారము మధ్యాహ్నము బొంబయి నగరమునందు ఎండ్రెడు వాతలకుం దిరమున గూడిరి. మితవాది కథయందు వాతలముచూపభ యందు గోచరంబయ్యెడి ఉత్తేకోత్సాహము అద్భుతములు. మితవాదుల సభయందు సమస్తమయములను మితముగ నన లంబితులగుట సహజము. మనము తీరిక కృతవాదులకు నవ యానోత్సాహములనున్న లైన యువజనకన్యమందు మూర్తి భవింప గల యాత్మవిశ్వాసము దుర్లభము. ఒకరికి సంతోషము ఒకరికి విశ్వాసము, విశ్వాసము మరమోత్సా హమునకు మూలము. సంకలము వివాదమునకు సాధనము. ఉ త్సాహమునందులైన యువజనకన్యము లేని కొలత సభాభ్యుత్థాను బాబునురేంద్రనాథ థెనర్జి సభారంగమునందు ప్రవేశించిన పుడు గోచరంబయినది. వాతలయొద్దోధమునకు మూలాంశరం బైన వందేమాతరం భ్యున లపురావములు. సభాభ్యుత్థాను 2-40 నిమిషములకు సభానేదిక నడిపించెను. సభ్యులువచ్చుచు పూర్వకంబైన స్వాగతంబు మెనంగిరి. సభానేదికను 50 మంది ప్రజలు లంకరించియుండిరి. అందు గజేత గారాయణ చంద్రవార్తర, యథోల్లారు, శ్రీనివాసరాస్త్రి, సర్ వితల రావు తెకర్ని, చింతామణి, తేజవహదరు కుప్రె, సర్ శేషేష్ట ట్టిజీబిరాయి, సర్ చాబులు మున్నగు ప్రజలు లనేమ లుండి రి. ప్రతినిధుల సంఖ్యను నిర్ణయించుట సభ్యులు గాదు. కాని, వారును కొలదిమందియు నన్నియుండిరి యూహించవలసి యున్నది. ప్రేక్షకుల సంఖ్య యాదామందె లుండవచ్చును. సంఖ్యయందు సభకు విశేష మహాదించుటకు వీలు లేక పోయినను సమగ్రజ్ఞులనుబట్టియు ప్రఖ్యాతినిబట్టియు మిత వాదుల దీక్షానిర్వహణసాధ్యమను బట్టియు సభకు విలక్షణ మేర్పడుచున్నది. అంతేగానూ కార్యదర్శి బాబులకు లలితానాథులకు చదివి ప్రకటనచేసి ఆ వార్తాముఖమున వానా ప్రవేశములందలి ప్రముఖులు వారి సహభూతిని రాజాలనందులకు వివాదమును సభకు జరచును. దెలిసిక అనంతము సర్ డిన్నా వాచా గా రికి గాను వారి ప్యాగ తోప వ్యాసమును వారి పుత్రులు చదివిరి. ఆ యువ వ్యాసమింత కరకెమితు చేరియుండును గాని వానిని గురించి వ్యాఖ్యానము జరచినము. అవ్యాస సంభాష్యుడు సర్ డిన్నా వాచా నిష్ఠులు గురిపించెడి వాడను ప్రతితి గలడు. వారి ప్రసంగమును వినినపు డాప్రతితి ఏమైనదను సంతోషము గలుగుచున్నది. వ్యాఖ్యము నందు సకల జనులకు సంకలభావము సహజముగ గలుగు చుండును. మానవస్వభావమునకు డిన్నా గారికి మాత్రము న్యతి రేకముగ నడుచుట సాధ్యమగునా? నురేంద్రనాథ థెనర్జి గారు సభాభివృద్ధియును వహించవలయునని సర్ గజేతచంద్ర వార్తరగారు ప్రతిపాదించిరి. యథోల్లారుగారు ఉపవా దించిరి. సి. జె. చింతామణిగారు ఆమోదించిరి.

నురేంద్రనాథుని కత్తెత్త సామగ్ధ్యము సకలజనులకు విదితము. వారి అసామాన్యమైన స్మరణశక్తియు మజ్జాత ము. వెనక పునహాయందుల బొంబయి సభయందును వారి సంభాషణమును గ్రంథా పేక్షలేకుండ గంభీరవాక్యముల దెలి బుచ్చిరి. నురేంద్రనాథునికత్తెత్తసామగ్ధ్యములకు ప్రోత్సాహకర్తృత్వ పుగలిగిరి. ఒక చిన్న గ్రంథమును బాల్కులేక కంఠోక్తిగ జెప్పట కులభమగును. రెండుగంటలవరకు నభ్యుత్థుడు ప్ర సంగించుచుండెను. ప్రోత్సాహ ముదితగ్రంథసహాయము లేమి డేసి మానవమందు గూర్చుండవలయునని థెనర్జిగారి సంభాష ణము బాగుగ వివరణతేదు. వ్యాఖ్యమునందు థెనర్జిగారి సిం హగర్జనమునకును క్షీణిత్వముగలుగుట సహజము. థెనర్జిగారు మితవాదులవలంబించిన మాధ్యమును సుమర్శించుటకై చేసినప్ర యత్నమువారిప్రసంగము తెలుపుచున్నది. మితవాదుల లక్ష్యము సహకారతయనియు వాతలవాదుల లక్ష్యము తిరస్కార మనియును థెనర్జిగారి సిద్ధాంతమునందు నత్యములేదు. సాలక వర్తముతో తోడ్పడుచు సాలితవర్తమున కలంఘనీయమైన భర్త ము. సాలకవర్తముతో తోడ్పడక చేసినదేమియు లేదని థెన ర్జిగారు ప్రహించినటు లిలంబును ప్రహించిరి. స్వభావీయమం సాలనగలచేతములందు ప్రతిపక్షమునకు వామపక్షము మధ్యప ట్టును దక్షిణపక్షము గలగుట కనకారము గలదుగాని వివాది యనుసంపాదనదలయందు దట్టించుకొనములు లేవని థెనర్జిగారు ప్ర హించుచుండుట విచిత్రము. సభాభ్యుత్థుని ప్రసంగమంతయు పాశ్చాత్యప్రతిభాశోభిమై యున్నందున గాని ప్రాచ్యప్ర

భావలసికట్టై శోభిల్లుట లేదు. పాశ్చాత్య విజ్ఞానభ్రంశపు డైన నురేంద్రనాథ థెనర్జిగారియం దీనిలక్షణభావము పరి న్నటమగుట విచిత్రముగాదు. మితవాదులసభ వాతలముచూ పభవలె వందేమాతరం ప్రార్థనతో నారంభింపబడె యందుట యు వాకవిశేషము. భౌతికప్రపంచమునం దసంభవ మైనను భాగ్యవంశమునం దైనను స్వారాజ్యపదవిని సందర్శించుట వాతలకల్యాణమునకు మూలాంశర మని భారతీయులు ప్రహించినపుడె స్వరాజ్యప్రదానము సాధ్యము. భారతీయుల నావహించిన పాశ్చాత్య సమ్మాహనాస్త్రుబలము ప్రబలముగ నున్నదని సభాభ్యుత్థుని ప్రసంగము బహుభంగుల నుపదే శించుచున్నది.

* * * * *

థెనర్జిగారి అభ్యుత్తేజస్విన్యాయ సంగ్రహము.
(గత సంచిక కేవలము)
ప్రతికూలభావము.

మన అతివాదనామకు తీవిధానమున కుద్భవింపజేసిన ప్రతికూలభావమును తొలగించుట మనకు కష్టతమముగ ను న్నుది. ఈవిధానమునకు తిలకుగారి ప్రతికూలభావమును దెలు పుచు వానినిసంగరాదని సిద్ధాంతముప్రభువుగారు ప్రభువుల నభిలాషి దెలిపియుండిరి. ఇట్టి భావములే భారతదేశక్షేమము నకు భంగకరము. మనకు మిగుల వికటత్యముతో వర్తించి, యీ విధానము నంగీకరింపవలసిన దని. మన ఆంగ్లమిత్రుల మనకు సోతబోధ చేయచున్నారు. కాని, సిద్ధాంతము ప్రభు వుగారి వాదమును మనము అలక్ష్యభావముతో తిలకించినను, కష్టము ప్రభువుగారి ఉపవాదమునకు దెలిపియున్న ప్రతిపక్షభావమును మన మానసమునకు మిగుల కల్లోలము కలిగించు చున్నది. ఈ సంస్కరణమునకు లోకశాసనరూపమున పార్ల మెంటునకంటే ప్రవేశము గాంచక పూర్వము వినినగూర్చి యోచించుట కొకసంఘ మనకురచిన నూచనతో నేనేకీధ వింపవలయు.

సంస్కరణవిధానము: రాష్ట్రీయవిషయములు.

సంస్కరణవిధానముగూర్చి ప్రతికలయించును. సభల యందును విప్రులముగ చర్చింపబడెనది. ఈ విధానస్వభావము నెల్లరు గుర్రెంగియే యున్నది. ఇందలికూచనలు బాధ్యతా యుతి ప్రభుత్వస్థాపనమునకు వాస్తవంతరముగ నుండునను తివయముతో నెల్లరు నేకీధించియు యుండిరి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన సంస్కరణముల గూర్చియే నిశ్చి దికర్రలు తమరక్షింపి వినియోగించియున్నారు. ఇందుమాల కాన నెడ్డరాష్ట్రీయలలో కార్య నిర్వాహక వర్గమున భారతీయుల ధిక సంఖ్యాకులు గ నుండురు. చిన్న రాష్ట్రములలో భారతీయులకు తగిన ప్రాతి నిధ్య మొనంబగును. ఈ విధముగ నెడ్డరాష్ట్రీయలయందలి శాసనసభలయందును, కార్యనిర్వాహక వర్గమునందును కూడ భారతీయుల సభ్యుల సంఖ్యావాసర్యమే గానవచ్చుచున్నది. ఆర్థికవిషయముల 'కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిచే సంసిద్ధపరప బడి, శాసనసభామోదముగకు ప్రవేశపెట్టబడును. దీనిపై నీ సభవారు గావించు తీర్మానము గుణ్యముగ ప్రభుత్వమువారు వర్తించవలసి యుండును. స్వామ్యత్వశాఖలయందు మాత్రము గవర్నరుగారి యనుమతి కావలసి యుండును. ఇట్టి అసాధారణాధికారము ఆత్మక సరమకు నపుడుగాని యువయోగపరుపబడెదని తలంచెదను. ఇక స్వా యత్వ ప్రజామిత్రకాభావిభజనము గూర్చి యింకయోచిం తము. వీనినిర్ణయించుట కొకసంఘ మేర్పరపబడును. వాతీయ నిర్వాహమునకనగరము విషయములప్రజామిత్రములు గావించ వలసిని నిష్పక్షపాతబుద్ధితో తిలకించువారి కెల్లరును నున్నంతకంటె, వివాదవిషయమునకై కొందము. ఇందుజూల మున భారతీయమంత్రులు ప్రజాసామాన్యముతో సంతకసం స్కము గలిగియుండి, వారి ఆశయములను, వారి మానసములను సయగు మాధ్యమునకు మరుల్యుట కనుజేర్పడగలదు. శాసన సభ యున్నంతకాలము భారతమంత్రులు తమ పదవియం దుండవలయును. అనగా రి కర్షిరము తీపదవి వాక్రమించురు. తన నియోజకవర్గములు వీరిని నురల నెమ్మకొనిన యెడల, వీరిపదవి మరల వాక్రమింపవచ్చును. కావున ప్రభుమను నుండియు వీరు తమ నియోజకవర్గములను సంతృప్తిపరచుట ఆత్మమగుచున్నది. వీరు శాసనసభకుకూడ బాధ్యులైయుం దుటత్యవసరము. అయిదువత్సరము లైనపిమ్మట వీరి జీతము లకుగూడ శాసనసభవారి అనుమతి అవసరమగును. ఈ విధ ముగ ప్రతివిషయమునకు బాధ్యత గానవచ్చుచున్నది.

భారతప్రభుత్వము

గూర్చి కూడ ఈ విధముగ మాట్లాడుటకు వీలు లే కున్నది. ప్రమాంతరములబట్టి బాధ్యతాయుతప్రభుత్వము ను సంగుటయే ఆగస్టు ప్రకటనోద్దేశము. కొంతవరకు బాధ్యతను భారతప్రభుత్వమున గూడ మెనంగిన బాగుండి యుండు ను. కాని అట్టి చిహ్నము లేనియు గానవచ్చుటలేదు. ప్రజా యత్రకాఖిలుగాని, భారతమంత్రులుగాని, ఆర్థికాధికారము ప్రజావశంకరమగుటగాని అందు పొడగట్టుటలేదు. నివేదిక కర్రలు సాధ్యమైనంతవరకు ముందంజవేసిన రాజప్రతినిధిగారు దెలిసియుండిరి. కాని, భారతప్రభుత్వమున గూడ బాధ్యతా యుతాంశములను కొంతవరకైనను ప్రవేశపెట్టుట ఆగస్టు ప్రకటనగుణ్యముగనే యుండును. కావున, ఈ విషయక మగు సంస్కరణముల గూర్చి పునర్విమర్శ గావించు టావశ్య క మని నూచించుచున్నాను.

రాజకీయపక్షము

నేడు మన రాజకీయచరిత్రయందు నూతనశకము ప్రా రంభమైనది. ప్రాతీయభిప్రాయములతో నొకనూతనపక్షమును నిర్మించుట మనకు కష్టమే! కాని, మనము ప్రతికూలకర్తృల నల త్యముచేసి, కాలానుగణ్యముగ వర్తించవలసియున్నది. మన ఉద్యమవాద్యికి ప్రబలప్రయత్నము లొనర్పవలసియున్నది. ప్రతిపక్షమునను, ప్రతిమండలమునను, ప్రతిరాష్ట్రమునను ఈయుద్యమమును వ్యాపింపజేయు మనజు లనేకులు మనకు గావలసియున్నారు. ప్రస్తుతపక్షితులు మిగులసందిగ్ధముగ నున్నవి. ఈ రియమున నొక సంజేతమును ఆంగ్లదేశమునకు బంపుటావశ్యకము. మన పూర్వరీపిషయమున కీర్తియముగ కృషిసలిపి యున్నారు. కాని, వారు కృతార్థులు కాక పూర్వము నిర్వాణ ముండియుండిరి. వారిపిమ్మట కార్యనిర్వ హణము గావించుచుండిన మనము వారిని నుసరింపవలయును. సంగ్రామఫలితముల నెవ్వరును తృప్తికరపజాలరు. కాని, యిదివరకు విషయమున నేవగావించిన కార్యము నాయుకుల కార్యసాధనములబట్టి మనము కూడ వర్తించుట మనభర్తము.

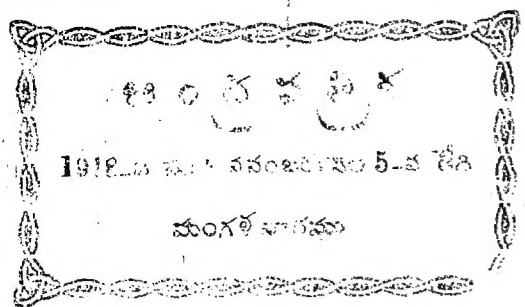
నూతనభర్తములు

ఉద్యమవాదకకాలము గలిగించింది. నిర్వాణసభము ము సమీపించింది. సిద్ధాంతకర్తృముల నిర్మించవలసి యున్నది. మనము భావిభారతదేశ నిర్వాణముగ వర్తించ వలె ను. అన్వేష్యసాహాయ్య మి వ్వట్టున ఆ పేక్ష లే యుండు. ఈ సమయమున ఆంగ్లదేశమునందలి బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి కొక సలహా నొసంగవలసి యున్నది. వా నూచనానుగణ్య ముగ సామాన్యశాసనసభలో ఈ విషయక చర్చ జరిగినది. మా భర్తములు మేము నెరవేర్చితిమి. ప్రభుత్వమువారు తమ భర్తమును నెరవేర్చవలసి యున్నారు. ఈ రాజకీయసంస్క రణములు త్వరలో శాసనము దాబుకపోయినయెడల, అవి తృప్తికరింపబడి సంపూర్ణముగ ప్రహారీములు గావచ్చుయెడల, దేశమున నసంతృప్తియు, ఆందోళనయు పరివ్యాప్తమగునని యందుమాలమున దెలుపవలసి యున్నది. ప్రజా, ప్రభుత్వము లకు పరస్పర సహకారముచే, దేశాభివృద్ధిని చేకూర్చుకలె నని మా అభిప్రాయము. సాలకుల దూరదృష్టి విరహితభావములచే భారతదేశమును విధ్రాంతుడేశముగ మార్చుట పాడిగాదు. బ్రి టిషు ప్రజాస్వామ్యపు సవాళకమే యిట్టిస్థితిని నివారించునని మామ దృఢవిశ్వాసము కలదు.

మదరాసు అందునదరకమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)
నోటీసు. (1356)

గుమ్మటాకివ పుస్తకమునందలి 45 (బి) పే రాలోని మొదటిభాగమును అందరును బాగుగ గమనించవలెను. సరకులను కంపువారు రైల్వే రసీదును రిజిష్టరుచేసి పంపవలెను. రైల్వే కంపెని వారు రైల్వే రసీదును తీసికొనిన గాని సరకులను డెలివరీజేయరు. రైల్వేపాఠ్యులును డెలివరీ జేసి కొనినపుడు రైల్వేరసీదు కనబరచనియెడల డెలి వరీ తీసికొనువారలకు మిక్కిలి అసాఖ్యకరముగా నుండునని ఇందుమూలముగా నూచించు చున్నా ము. ఒక పెద్దకంపెనివారు పూచి యిచ్చినగాని లేక ఆ సరకుల వెలను డిపాజిట్టు చేసినగాని రైల్వే కంపెనివారు రైల్వేరసీదు లేకుండ సామానులను డెలివరీ జేయరు.

హిందూదేశము: ప్రజాస్వామ్యము

అలెగ్జాండరు హిందూదేశముపై దండెత్తిన నాటికే, హిందూదేశమున ప్రజాపరిపాలితము లగు సంస్థానములు (Republics) లనేకములు ఉండె ననియు, విదేశీయులగు గ్రీకుల దాడి నెదుర్చుట లో ఈ సంస్థానములు ప్రఖ్యాతిపడసిన వనియు, దాక్టరు రాధాకృష్ణమదమూర్తిగారు నిదర్శనపూర్వకముగ విశదీకరించుటల నెనుక నొకటి దెలిపి యుంటిమి. కాని 150 సంవత్సరముల క్రిందటి వరకు రాజపరిపాలితము గాని ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వము హిందూదేశమున విస్తరించి యుండె నని, కున్వారు శివభాగసింగు సెన్ గ రనుచారు, నవంబరుమాసపు మొదట రివ్యూ పత్రికలో వ్రాయుచున్నారు. ఈ ప్రజాప్రభుత్వపు సంస్థానము లక్షేణార్ లను నామముతో విశదజ్ఞులు చుండెను. హిందూదేశమునం దిది కట్టకదవటి ప్రజాప్రభుత్వ మని చెప్పునగును ఇది 13 వ శతాబ్దములో సోమగు రాజపుత్రులచే స్థాపింపబడి అయిదువందల సంవత్సరములు వర్ధిల్లెను. ప్రస్తుత కాలమునం దీ భాగము ఇగ్రా అయోధ్య సాయుక్తరాష్ట్రములందలి జాలియాజిల్లాలో నున్నది. ఇప్పుడీ 190 కి కంటెకు భూమి సెన్ గరు వంశీయుల స్వాధీనమున యున్నది. హిందూ సంఘ పరిషత్తు ననుసరించి, క్షత్రియులే దేశ సంగక్షణమునకు బాధ్యులుగ నుండవలయును. ఈ ధర్మము ననుసరించి సెన్ గరు లను రాజపుత్రులు దేశరక్షణబాధ్యుల నహించి, కరిపాల సేము సలిపిరి. వీరి ప్రభుత్వవిధిలో నులభ మయి యొప్పునది. భూములను ఉపయోగించి కొనినందులకు, వ్యవసాయక సర్వకసంఘముల వారిపై పన్నుల వైచిరి. పోరోహితులు, గ్రామ సేవకులు మొదలగువారలు, భూముల ననుభవించినందులకై, సేవ యొనర్చుచుండిరి. క్షత్రియు లగు సెన్ గరులు ప్రభుత్వ బాధ్యతను వహించిరి. న్యాయపరిపాలనను గ్రామసంచాయకుల మూల మున ప్రవర్తించుట జరుగుచుండెను. శాంతి సమయములందు సెన్ గరు లోకులపెద్దలు కరిపాలనా వ్యవహారములను పరిశీలించుచుండిరి. కాని యుద్ధ సమయములందు జాతీయ ప్రతి యోధనుడును అత్రుధారియై ఆపహమునకు వెడల సంసిద్ధుడగు నుండెను. ఇందుకు వయఃకరిమితి లేకుండెను. సెన్ గరులలో నిర్బంధ సైనికవిభాగము వ్యాపించి యుండెను. మూడు సంవత్సరముల కొకమారు వైశాఖమాసమున నృథకాముగను సెన్ గరు లందరును గానై ఆశుక్రమణిపట్టణమున జేరుచుండి తమ అత్రువైభుత్వము ఆపవకొశలము గనబడుచుండెడివారు.

ఈ ప్రజాప్రభుత్వమునకు, నుమా మృదీయ కరిపాలననుందు సహితము అంతరంగికస్వాతంత్ర్యముండెను. వీరి సమర్థములలో బాసిన శౌర్యాతిశయము గూర్చి అనేక నిదర్శనములు చూపబడి యున్నవి. బ్రిటీషు కరిపాలన మారంభమున వరకును వీరి స్వాతంత్ర్యము తరుగలేదు. అటుపిమ్మట వయినను 1841 సంవత్సరము వరకును లక్షేనారు

సంస్థానము సెన్ గరుల స్వాధీనముం దుండెను. 1841-వ సంవత్సరమున ఈ సంస్థానమునకు స్వంత తహశీల్ దారు సిరస్తుదారు లుండు స్వతంత్రము తీసివేయబడెను. చిరకాలమునుండియు లక్షేనారును పాలించి రక్షించిన సెన్ గరు రాజపుత్రులు సామాన్యముగ జమిందారు లయిరి. ఇప్పుటికిని యీ పరిగణాలోని చాలభాగము భూమి, వీరి స్వాధీనముం దున్నది. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమునకు భారతీయులు క్రొత్తవాడు గారని, చారిత్రకదృష్టాంతము లనేకములు వెలువడుచున్నవి. వీటినిన్నిటి గమనింపక, రేగుచెట్టుక్రింద గుడ్డిచి చందమున లాన్సుడొను, సిడెహాము ప్రభువులు ప్రభువులసభలో, స్వపరిపాలనాప్రతిస్థాపనలు పాశ్చాత్యుల సొమ్మునియు, ప్రాచ్యదేశ భాషల కీ వాసనయొనను గట్టదనియు వ్యర్థపనంగములజేయుట విపరీతముగ దోచకపోదు. మాంటానూ ఛెలమ్మపన్ను కార్లయినను, భారతదేశమున నియోజకవర్గములు (Electoralates) లేవనియు, క్రిమశీక్షణ మిక ప్రారంభము కావలయుననియు, అభిప్రాయ పడిరి. వీరెవరును, ప్రాచీనహిందూదేశమున ప్రజాపరిపాలన మెట్టి యాత్మప్రప్ర్యము జెందెనో పరిశీలించ గడంగలేదు. ఇంతవరకును ప్రచురింపబడిన హిందూదేశ చరిత్రలు చాలవరకు, ప్రాచీనమొదల నాగరికమును గూర్చి నిరసనభావమునే జూపుచున్నవి. ప్రాచీన పరిస్థితులను చక్కగ పరిశోధించి సరియగు పటమును చిత్రించెడి చరిత్రాగ్రంథము లింకను వెలువడలేదు. ఇట్టి చరిత్రలు వెలువడ వలసిన యవసర మిపుడు సుగ్రాహ్యమగుచున్నది. రాజకీయాంధోళనముతో బాటు ప్రాచీన చారిత్రములను పరిశోధించి, సత్యమును వెలిబుచ్చవలసిన తరుణ మేతెంచినది. ఇక్కార్య సాఫల్యమునకు భారతీయులు కృషి సలుపనిచో, భారతదేశము గూర్చి వికరీతాభిప్రాయములు ప్రపంచమున వ్యాపించుటయేగాక, ప్రజల మనోరథము లీడెరుట కింకను విశేష కాలము వృథుట నిశ్చయము.

నలంద విశ్వవిద్యాలయము

నలంబ, తక్షశిల, ధరణికోట విశ్వవిద్యాలయములు ప్రాచీన హిందూస్థానమున వాసికెక్కి యుండెను. మగధదేశమునందలి నలందవిశ్వవిద్యాలయము అశోకుని కాలమునందే యుద్భవిల్లెనని ప్రాఫెసరు శివనాథ బాసుగారు హిందూస్థాన రివ్యూలో వ్రాయుచున్నారు. కానురాను ఈ విశ్వవిద్యాలయము హిందూదేశమునం దన్ని భాగముల నుండియు విద్యార్థుల వాకర్పించి, మహామృదీయ దండయాత్రవరకును వర్ధిల్లెను. ఏడవ శతాబ్దమున, పదివేలమంది సన్యాసులును విద్యార్థులును ఈ విశ్వవిద్యాలయమున కేతెంచుచున్నట్లు దెలియుచున్నది. చీనా యాత్రికులు దీనివైభవమును వేనోళ్ల గొనియాడిరి. ఎనిమిది మంటపములతోను, మూడువేల గదులతోను ఈ భవనము విరాజిల్లుచుండె నని వర్ణింపబడెను. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునకు రెండువందల గ్రామముల భూములు, రాజులచే ప్రసాదింపబడెనట. ఆర్యతత్త్వ సిద్ధాంతములను బోధించుటకు 100 మంది పండితులుండిరి. గణితము, జ్యోతిషము, మొదలగు శాస్త్రములు గూడ నేర్పబడుచుండెను. బౌద్ధగ్రంథములతో బాటు వేదములు, సాంఖ్యసిద్ధాంతము గూడ బోధింపబడుచుండెను. మగధదేశమున కంతకును కాలమును దెలిపెడి గడియారము గూడ యీ విశ్వవిద్యాలయమునందే యుండెను. హిందూదేశముం దన్ని భాగ

ములనుండియు పండితులు తమ సందియములను దీర్చికొనుట కీ విద్యాలయమున మూగుచుండిరి. నలంద విశ్వవిద్యాలయపు బిరుదల కమిత మగు నిలువ యుండెను. విద్యార్థుల కార్యక్రమములను కాలము ననుసరించి శక్తమడుగ జరుగుచుండెను. ప్రాతఃకాలమున స్నానము జేయవలసిన దని గంటకొట్టగనే విద్యార్థులెల్లరును సరస్సులలో స్నానము జేయవలయును, అప్పటినుండియు ప్రతి కార్యమును విశిష్ట కాలమునకు జరుగు గుండును. సిలాభద్ర ధర్మశాల, చంద్రశాల, గుణమతి, శ్రీరమతి, ప్రియంభవ, మొదలగు ప్రసిద్ధి జెందిన శాస్త్రజ్ఞులీ శ్వవిద్యాలయమునకు వన్నె దెచ్చిరి. ధరణికోట, విశ్వవిద్యాలయముల ౨౪ వము గూడ వర్ణనాతీతము. నుండెను. విజ్ఞానమును వెదజల్లెడి ఇట్టి విశ్వవిద్యాలయములు తిరిగి యుద్భవిల్లి దేశీయుల యజ్ఞానమును బాప సనుకట్టినగాని, హిందూదేశపు సత్వరాభివృద్ధి సాధ్యమనరదు.

కలవల కణ్ణాశ్రేష్ఠిగారి శిశువుల భోజనగృహము

ఈ ప్రతిష్ఠాపనపు ప్రథమనివేదికము రావు బహదూరు కణ్ణాశ్రేష్ఠిగారి వితరణ స్వభావమును సుస్వక్రవరచుచున్నది. పసిపిల్లల మరణములసంఖ్య విస్తారముగ నున్న దని కనుగొని ఇంకను ముఖ్యకారణము అశుభరోప మని గ్రహించిరి. అందుచే పసిపిల్లలకు ధర్మార్థముగ నావుపాల నిచ్చెడి యొక ప్రతిష్ఠాపనమును తిరువళి క్షేత్రంలో నెలకొల్పిరి. నివేదికకాలమున 61,184 మంది పసిపిల్లలకు పాలసగపడెను. దినమునకు సగుటున 157 మందికి పాల సగపడుచున్నట్లుల గాన్నించుచున్నది. ఈ వత్సరపు సంఖ్య దినమునకు 200 మంది యయినట్లు దెలిసికొనుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. ప్రతి దినమును 12 గోవులపాలు పితుకబడుచున్నవి. ప్రతిశిశువునకును 1 అళాకు పాలిస్తుబడు చున్నవి. పాల వెల రూ 2601-6-1 లయినది. ఈ కాలముతో మొత్తపు వ్యయము, రూ 2930-15-7 లయినది. ఇట్టి యపూర్వ దాత్మత్వభావము గనబడుచును, లోకోపకారమునకు బూనిన కణ్ణాశ్రేష్ఠిగారి యాదార్యము దేనోళ్ల గొనియాడ దగియున్నది.

క్రొత్త రాజ ప్రతినిధి ఎవరు?

మెయిలు పత్రికా లండను విలేఖరి యిటుల వ్రాయుచున్నాడు: "ఆంగ్లోమొదవ సంఘములో, ఛెలమ్మపన్ను ప్రభువుగారి యుద్భోగానంతరము, రాజప్రతినిధి పదవి నెవరలంకించెదరని చర్చ జరుగుచున్నది. దీనిని గూర్చి యిదవత్తమని చెప్పుటకొకను తరుణము రాలేదు. కాని కార్నికేలు ప్రభువుగారి పేరు విశేషముగ నుదహరింపబడు చున్నది. వీరు సామర్థ్యవంతులగు కరిపాలకులే గాక హిందూదేశస్థిని గుర్తెగినవారై యున్నారు. వీరిరాకను గోరువారందరును, మద్రాసు బెంగాలు గవర్నరుగ వీరికై పరిశాలనానుభవమును సంపాదించిరో, వ్యక్తపరచుచున్నారు."

వైద్యగారిపై రాజద్రోహనేరము

నాగపురములో ప్రిడెరును, స్వరాజ్యసమితికి కార్యదర్శియు నగు నానాయుడు కాశీనాథ వైద్యగారిపై జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు రాజద్రోహనేరము క్రిందను దేశరక్షకశాసనముక్రిందను 18 మాసములు కఠినశిక్షను విధించిరి. దీనిపై అప్పీలుచేయబడెను. వైద్యగారి పక్షమున సీ. ఆర్. దాసుగారు వాదించిరి. తుట్టుతుదకు, రెండునెరముల క్రిందను,

విరోధామహాసంగ్రహము

(చైత్రుల ఏకాదశి)

ఇంద్రుడు

పార్వమేలు సర్వదేవతామయము

అందఱు, అష్టోబరు 28:— రాక్షసియగుండునులు ను సమర్థించుటకు ప్రాప్తమగు రాక్షసియగురాక్షసి జీతగా నిగా దాడియగునని యిమించితిమిట అసత్యము. ఇప్పుడు అంగదేశమున కిచ్చిన భాగతీయసంహారములకు ప్రత్యేకనిబంధ నములేమియు లేవు. అంగదేశమునను అధినివేశముల సం పాదకులకు స్యావ్యవస్థలన్నియును అంగదేశమునంద లి భాగతీయ సంహారములకు గూడ కలవు. ఇందియాపుత్రి సంఘములోని అధికారి గుర్తులు తమ అభిప్రాయములు బలపడుచుకొనుటకు ప్రజల అభిప్రాయములను కోరుచున్నారా అని జాయ్యునుపాత్యుగారు న న్నడిగిరి. సంచుసభ్యు లేవామను ప్రజాపితమునకు ప్రతిపూల ముగ తమ పక్షమున వదిలి వినితొనిగింట్లు నాకు తెలియలేదు. పెన్ననల విషయమున భారతీయనేలలలోని వారిని వారి అధికారములనుబట్టి విడదీయుట కవకాశము లేదు. అందులన క్యయనుధికమగును. ఇప్పుడు క్యయనుధికముగ నేయున్నది. ఇం దియా జనరలు గర్వింతు పతకమునకు జరులుగా నితర పతకము లియ్యబడునని మాంటాగూగారు నడివిరి.

శ్రీల ప్రయాణములు.

అందఱు, అష్టోబరు 31:— ఇందియాదేశములోనున్న యుద్ధానుభవార్థాలలో బ్రిటిషుదేశమునకున్న వాటిలో హెచ్చుమందికి ప్రయాణపు చీటుల నీయ వీలులేదని మాంటాగూ గారు పార్లమెంటు ప్రజలసభలో నడివిరి.

సర్వదేశ సమ్మేళనము.

అందఱు, నవంబరు 2:— ఇప్పుడు విజయము నిర్ధారణ ము కావలసినపరిస్థితులు కలిగినవి. ఇప్పుడుసంధియైన శత్రువుల నిరంకుశత్వముంతయు పూర్తిగా సంతరించుటయే గాక మరల పెన్నటికిని వారు సమగమున తలపెట్టుటకైన వీలులేదని మరల తులవై సుధిజరుగవలెను. లేకున్న మనత్యాగ మంతయును ప్రయోజన రహితమగును. సర్వదేశ సమ్మేళన మేర్పడవలెను గాని ఆసంఘమునందు చేరినదేశములలో నేదేశమునందును గూడ నిరంకుశప్రభుత్వ ముండగూడదని ఆస్పిక్తు గారు మా పరలో నడివిరి.

సంధిసభ.

పారిసు, నవంబరు 3:— సంధిసభగూడ వెచ్చేల్పు లోనే జరుగదగునని టెమ్మెన్సట్రిక్ నూచించినది.

ఆస్ట్రీయాహంగరీలో తాత్కాలిక సంధి జరుగుట.

అందఱు, నవంబరు 3:— ఆస్ట్రీయాహంగరీవారి పక్ష మున జనరలు డయూగారు తాత్కాలిక సంధిప్రమున అని వారను మధ్యాహ్నము సంతకముచేసిరి సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నము 3 గంటల కడి అయింట్లోనికి వచ్చునని లాయ డుబార్జిగారు పాకియుండి తంతిగా ప్రసంగించిరి వారాసంఘము వారు ప్రకటించిరి.

మిత్రమండలి విజయము

అందఱు, నవంబరు 3:— పరానులు ఇట్లు తూర్పురం గమునండి తెలుపుచున్నారు:— పారిపోవుచున్న ఆస్ట్రీ యు జర్మనులను సన్నియము విధినిరాము లేకనే పెన్నంటుచున్నారు. 3 కోట్లలలో ముందు నేనలు 160 కోట్ల మీటరులు ముందు కేగినవి. పరాను, సన్నియను ఆస్తికదళ సహాయముచే మొదటి సన్నియను వైస్యములు తల్లెడు రత్నక స్థానములను చేరినవి. రెండవసన్నియను వైస్యము ప్రాజీగాను ఆక్రమించుకొన్నది ఇది బోస్నియాకు 40 కోట్లమీటరుల దూరములో నున్నది.

వైస్యగారు నిర్దోషులని తీర్పుజెప్పబడెను. ఇట్టి ఫలితము, బ్రిటిషు న్యాయప్రియత్వమునకు విదగ్ధ నముగ నున్నది. ఇట్టి నిదర్శనములు బ్రిటిషు పరి పాలనమునకు పన్నెదెచ్చునుండు ననుటకు సంది యము లేదు.

ప్రభు.

బ్రిటిషువారు మాకుల నాపాపకృత్యము.

అందఱు, అష్టోబరు 31:— 64 శత్రువిమానములను నాశ మొనర్చినాము. 15 టెటెని పనికిరాకుండగ చేసి క్రిందకు తార దోలినారము. ముఖ్యమగు యువదారులపై 5 టెటెనిల బాంబులను బరిపాకారము. గాత్రపహరించు చ్యువనిమాన మొకటి శత్రులపైబడినది. ఇటుల పెన్నకును మీ భ్యంసము చేసేయండలేదు. 18 బ్రిటిషువిమానములు కనిపించుటలేదు మొత్తము 67 విమానములు పాడుచేయబడినవి.

బ్రిటిషువారి నూతనావస్థానందము

అందఱు, అష్టోబరు 31:— బ్రిటిషువారికి ఇట్లు తెలుపుచున్నది.— రెండవవైస్యము నేటిముదమున 2 డి నాడ్లికి వైస్యతిగ ముట్టడి సల్పినది. ఆనుకొన్న స్థానములన్ని టెని వశపరుచుకొనెను. 1000 మందిని గూడ బండియగ గొనియెను.

బెల్జియములో పురోగమము.

అందఱు, అష్టోబరు 31:— బెల్జియము ఇట్లు తెలుపు చున్నారు— ఇరట యుద్ధమొనర్చి ప్రతిపాటును లినుకు డెంచేము కాల్యకు పడచుటి బాగమన స్థిరపడినారము. డాల్మను పల్లె మాస్వాధీన మైనది.

మంచిపురోవృద్ధి

అందఱు, నవంబరు 1:— బ్రిటిషువారి టెలుపుచు న్నారు.— లీకెన్నాయి చుట్టుప్రక్కల యుద్ధమొనర్చి కొంత మందిని బండియగొంటిమి. వ్యాల్కాసియన్నకు దక్షిణముగ జరుగుచున్న యుద్ధము లాభకరముగనే జరుగుచున్నది.

బ్రిటిషు వైమానిక దాడులు

అందఱు, నవంబరు 1:— ఇండియన్ డెంటు వైమానికదళ ము అష్టోబరు 29 తేదీన వరమున సాయన కర్మాలయముల మీద బాంబులను బరిపి నవ్వమును కలుగజేసిరి. 80 వ తేదీని రెండు విమానకాలము ముట్టడించిరి. 4 చోట్ల బాంబులు పుం దినవి. అగ్ని బ్యాల్లులు కాన్పించినవి. బేడెక్ యింకవదారులను గూడ ముట్టడించిరి. కార్లన్ నూ దూరసాయన కర్మాలయములు, గాలికోలుములుగూడ ముట్టడించి బడినవి. బునాతెగ్గుకుండి వీటిని ముట్టడించిరి. మండినవ్వములు కల్గినవి. మా విమానము లన్నియు తిరిగివచ్చినవి.

ఆల్బేనియ ప్రెస్నా వట్టువడుట.

అందఱు, నవంబరు 1:— స్టాండర్న్లో విజయకరముగ ముట్టడిని సల్పినారము. బర్ - మునుండి గావరవకు 10 మైళ్లు గంటుకు దక్షిణముగనున్న పెట్టుకు చేరినారము. వ్యాల్కాసి యన్నకు దక్షిణము, రెండు మైళ్లు ముందు కేగినారము. ఆల్బేని యి క్రిస్నోయను, వశమైనవి. వ్యాల్కాసియన్ను దక్షిణ భాగమును చేరినారము. ఇదంతయు విని సవత్సరదలతో ముంచెత్తబడింది. మ్యాన్ వైపున పరాను ఆమెరికనులు ముందు కేగిరి. 4 మైళ్లు ముందు కేగిరి. బుబూక్ గిని సమీపించు చున్నారు.

జర్మనుల వివృదల

అందఱు, నవంబరు 1:— జర్మను నాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి:— శత్రువులు డెంటికి దక్షిణముగ మా పంక్త లలో చొరబడిరి. కూప్రే-డెండ్రీ యినువదారికి ఉత్తరమం దున్న మానేల నోకిరికి యిరుప్రక్కల నున్న మావైస్యముల కో కలిసియుండుటకు వెనుకకు పరులించబడినవి బెల్గ్రిజు, సెనిండిక్య యిరు ప్రక్కలను మా వైస్యములు డాన్యూలు కుత్తరభాగముగ వెనుకకు పరులించి.

భయంకర మగు శత్రువులు జ్వాలలు.

అందఱు, నవంబరు 1:— పరానులు ఇట్లు తెలుపుచు న్నారు:— సెంటు పెర్నూకుకు పడమర గ్యుజు ప్రదేశే రాత్రి శత్రువులు భయంకరముగ మోగినవి.

ప్రదేశము వశమగుట

అందఱు, నవంబరు:— జర్మను సాయంతవపు పత్రికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:— డెంటికి దక్షిణముగ మేము ముట్టడు లను మానివేసి వారము. పెట్టువైపున కొంతప్రదేశమును విడిచి పెట్టినాము.

గొప్పయుద్ధము.

అందఱు, నవంబరు 1:— గతరాత్రి పరానులు ఇట్లు తెల్పిరి. సెంటు పెర్నూకు పీఠభూమి వీటనాలు ప్రదేశముల యందు పడమర దారుణయుద్ధము జరిగినది. మాకు లాభకర ముగ నుండెను. 120 మందికంటె ఎక్కువ మాకు బండిలు విక్కిరి.

అమెరికనులు ఒక గ్రామమును చ. పరుదుగొనుట

అందఱు, నవంబరు 1:— అమెరికనులు ఇట్లు తెలుపు చున్నారు. వెర్మనుకుత్తరముగ మ్యాజుకు పడమర గున్న బ్రూలియను గ్రామమునుండి శత్రువులను వెల్లివారము. రణ రంగమందొకటను శత్రువులతోను భయంకరముగ జరిగింది. 7 శత్రువిమానములు నేలగుల్బబడినవి.

శత్రుసేరోధము ప్రతిపాతమగుట.

అందఱు, నవంబరు 2:— గతరాత్రి అమెరికనులు ఇట్లు ప్రకటించి:— పరానుల కాల్యములతో కలసిమ్యాజుకు పడమర భాగమున మేము ముట్టడిని సల్పుచు నే యున్నారము శత్రువులతోను, వైమానికము, బాంబుబండ్లు మాకు తోడ్పడి నవి. శత్రుప్రతిముట్టకులను ప్రతిపాత మొనర్చినవి. శత్రువుల నిరోధమును కృత్రుప్రకృత మేమవుడే సెంటుబార్జియను దాటి పోయినాము. బాండర్స్ - ఎట్ - సెంటుబార్జియను, ఇమి బోర్స్, లాండ్రీల్లీ చెన్నరీ, రిమాట్ బల్లీ అందెదన్నీ, క్లోరి - లీ - గ్రామాదులను గూడదాటి పోయినారము 8602 మంది మాచే జిక్కినటుల లెక్కించబడినది.

అనుకూలపురోవృద్ధి.

అందఱు, నవంబరు 2:— అమెరికనులు ఇట్లు తెలుపు చున్నారు. నేటిముదమున విజయకరముగ ప్రధమ వైస్య ము మ్యాజుకు పడమర ముట్టడిని సల్పుచు నే యుండెను.

పట్టుకొనబడినవారు.

పారిసు, నవంబరు 3:— జూలై 15 వ తేదీ మొదలు 7990 మంది యుద్ధానులను 85,865 గురు సైనికులను 6217 ఫిరంగులను 88622 మరఫిరంగులను 8907 మందుగనులయు. శ్రమలను మిత్రమండలివారు వశపరుచుకొనిరి. అష్టోబరునెల లో 2472 మంది యుద్ధానులను 106971 మంది సైనికులను 2064 ఫిరంగులను 18689 మరఫిరంగులను 1198 గనుల యం శ్రమలను పట్టుకొనిరి. ఈ మొత్తములూగూడ వై మొత్తములలో చేరియే యున్నవి.

శత్రుస్థానములలో చొరబడుట

అందఱు, నవంబరు 2:— గతరాత్రి పరానులు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:— పరలంతయు సెంటుక్వింటెక్-లీ-వెటిట్, హెర్మెనును పోవజరిగినది. బనోక్షేరికోప్రను, ప్రదేశముం శత్రువులు కొంతప్రదేశమును పడమర కొవలసిన పచ్చినది. హెర్మెకి పడమర గూడ శత్రువులు కొంత భాగమును విడ నాడవలసినవచ్చి నది. 4-వ పరాను వైస్యమును, అమెరికనులు కలసి నేటియుద యమున ఎయినురంగమున నోతీయన్న కుత్తర దక్షిణముల యందు ముట్టడి సల్పిరి. అట్టిగ్ని తూర్పుభాగమునుండి బిలీజు కుత్తరముగ 20 కిలోమీటరుల ప్రదేశమున శత్రుస్థానములలో చొరబడినారము. శత్రువులు బలకరముగ కాపాడుకొనిరి. కాని క్యర్మలై. రిల్లీ-అన్న-ఓయియును బట్టుకొంటిమి. అట్టి గ్నికి తూర్పుగ దక్షిణముగ మానేలను ఎయినును దాటి నీహాయి, వోకును బట్టుకొన్నాము. తూర్పుగ శత్రువులను 8 కిలోమీటరుల వెనుకకు పారవోలినారము. మాకు అటవిగో చాలవరకు చొరబడినారము. వోజియన్నకు తూర్పుగ దారుణ యుద్ధము జరిగినది. అల్లా పీఠభూమినుండి థేరాక్కు ఈశాన్యముగ కొంత అనుగిడినారము నాండే అడవి పడమర సరి వాద్దులను చేరినారము చిట్టికురు తూర్పుగనున్న కాల్యను గూడ చేరితిమి. దక్షిణమున పలానీని దాటిపోయినారము. డ్రీమానుకు వైస్యతిగనున్న ఫిరంగులు పట్టుకొన్నారము. మందలకొని బండిలు పెన్న ఫిరంగులు 4 శత్రువులతోను మాకుమైనవి.

ఇటువంటివి, విమానశాలలు ముట్టడింపబడుట.

లండన్, నవంబరు 2:—ఆంగ్లం 81 తేదీన బోక్ యుద్ధమున కాలము, బ్రిటన్ యుద్ధమున కాలము, ప్రెస్టో-టి, హిల్లీ నిమానశాలలను ఇండియన్ యుద్ధము ముట్టడించినది. నిమానము అన్నియు తీరిగి వచ్చినవి.

వ్యాప్తినియన్న ముట్టడి.

లండన్, నవంబరు 2:—1-8 వ బ్రిటిష్ సైన్యముల ముట్టడితే శత్రుసైన్యమునకు ఉపద్రవము కలుగచున్నది. వ్యాప్తినియన్ను దక్షిణముగ ముట్టడి జరుగుచున్నది. శత్రువులు ప్రబలముగ నిరోధించుచున్నారు.

బ్రిటిష్ లాభములు.

లండన్, నవంబరు 2:—పరామర్శములలో బ్రిటిష్ వారు ఆంగ్లం 4900 మందిని బంధించిరి. ఇందులో 200 ఉద్యోగములకు గలరు. ఈ కాలమున బ్రిటిష్ వారు 925 ఫిరంగులను, 700 ముగ్గురగులను, 670 కందకపుఫిరంగులను బట్టుకొనిరి. శత్రువులు తిరోగమనము చేయుచున్నప్పుడు మందును సామగ్రియు తదితర ఉపకరణములు చిక్కినవి. అనేక బండ్లుగూడ దొరకినవి. కొన్ని ట్యాంకులుగూడ మాస్టర్స్ చేయి. వందలకొలది మైళ్ళవరకు వ్యాపించియున్న దూర శ్రవణయంత్రపు తీగలును, ఇంజనులు మున్నగునవి మాకు లభించినవి. గణాంకమున శత్రువలూ మొత్తము 172,659 బంధించి, 2278 ఫిరంగులను, 17,000 మరఫిరంగులను, 2750 కందకపు ఫిరంగులను పశువులనుకొనిరి.

మరెప్పుడు, ఆల్బర్ట్ యిలు వశముగలు.

లండన్, నవంబరు 2:—గతరాత్రి బ్రిటిష్ వారి టెల్లి:—ఇంగ్లీషు, కనడియన్ సైన్యములు వేరువేరుగా 6 మైళ్ళ దూరమున వాలెన్సియన్ దక్షిణముగ ముట్టడి సల్పినవి. శత్రువులకు ఘోరనష్టములను కల్పించినారు. సోవెల్లో వారబడినారు. మరెప్పుడు, ఆల్బర్ట్ యిలు గ్రామములను బట్టుకొన్నాము. వ్యాప్తినియన్ను దక్షిణపు సరిహద్దులనున్న యుద్ధమునకు తీసివారము. ప్రెస్టో వ్యాప్తినియన్ను సప్తాగ్రర నున్న ఉన్నత ప్రదేశమున శత్రువులు అతివల్తులతో ప్రతిముట్టకు లావరిరి. మా స్థానములను నిలబెట్టుకొన్నారము. సాయంత్రము ఆల్బర్ట్ యికి ఈశాన్యముగ, ఉత్తరముగ ప్రతిముట్టలు విజృంభించుచున్నవి. 2,81 వేల బండిల మాకు దొరకిరి.

వ్యాప్తినియన్ను వశముగలు.

లండన్, నవంబరు 2:—బ్రిటిష్ వారి టెల్లి యెప్పుడు న్నారు. 1 తేదీన యుద్ధ మించట అతిభయంకరముగ జరిగినది. ఉదయమునకు జరుగుచున్నప్పుడు, శత్రువులు ఒకే దముగ మడిసిరి. అనేక ప్రతిముట్టలు ప్రతిపాతమైనవి. 4 వేల మందిని బంధించి గొంటిమి, పెర్మాషెట్, గాడ్లీనే నానులు వ్యాప్తినియన్ను దక్షిణముగ ముట్టడి ఉన్నత ప్రదేశమును బట్టుకొనిరి. ఉపద్రవము ముందుకే ప్రెస్టో గ్రామమును వశపరుచుకొనిరి. ఉత్తరమున కరిసేనాని వ్యాప్తినియన్ను సరిహద్దులలో ఘోరయుద్ధమునకు పట్టణములో ప్రవేశించి ఉత్తము నంతకు స్వాధీనపరుచుకొనెను.

విజయకరముగు యుద్ధము

లండన్, నవంబరు 2:—బ్రిటిష్ వారి టెల్లియనులు ఇటు యెప్పుడు న్నారు. నవంబరు 1 వ తేదీన జరిగిన పాండర్పు యుద్ధము జయకరముగనే జరిగినది. దక్షిణమున బ్రిటిష్ వారు పెల్లుపండి మెల్లనువరకు శత్రువులను పారదోలి బలకరముగ అన్నిగము, బాగము, కాట్లము, ఎలిషీగము, గ్రామములను బట్టుకొనిరి. 900 మందిని బంధించి తేసివారము.

ఆంగ్లం 81 తేదీన పరామర్శ అమెరికనులు లిను- పెల్లు సమము మంచిస్థానమును వశపరుచుకొనిరి. పెల్లుంట్ల, ఎక్కి నమము పెల్లుంట్ల ముందుకేసివారము. రెండుగోజులలో 19 గ్రామములను బట్టుకొన్నారము. ముఖ్యముగ డెంజా, నాజర్త్, ఆల్బర్ట్ గ్రామములు వశమైనవి. రెండు శత్రువు దళములు వేయిమందిమాత్ర మా స్వాధీనమైనవి. ఉత్తరమున బ్రిటిష్ వారు పరామర్శ ట్యాంకులపట్ల సహాయముచే డెరివేషను కాలవ ప్రదేశమున స్వల్పయుద్ధము జరిగినది.

శత్రువుల తిరోగమనము.

లండన్, నవంబరు 2:—గత రెండుదినములలో శత్రువు లోడిపోయి వెల్లిసనుకు తూర్పుగను అగ్నేయముగను పారిపోయిరి. మేము వారిని తమి చాలవరకుని పట్టుకొంటిమి. మేము మిల్లన్ను, పాలిజనులను, కట్టిను, ఎస్ట్రేట్సు, ఓనింగు లందు ప్రవేశించితిమి. లాండ్రీసేనుయొద్ద గూడ మా కనుకూలము కలిగినది.

ఆంగ్లం నాక్రమించుట.

లండన్, నవంబరు 4:—ఆంగ్లం యుద్ధమున మిత్రముం డలివారికి సంపూర్ణమగు విజయముకలిగినది. శత్రువులచాల మోట్ల తీవ్రముగ నెదిరించిరిగాని నిజపశాలక పోయిరి. మేము చాలగ్రామములను వశముచేసి అడవుల నాక్రమించితిమి. ఆంగ్లం పూర్తిగా కదలబడినది. చాలమందిని చాల సాత్తు నాక్రమించితి మని పరామర్శవాడు తెలిపిరి.

శత్రువులను తరుముట.

లండన్, నవంబరు 2:—మేము శత్రువులకు తరుముచు న్నాము. ఎవరైనను ప్రాంచి నెనుల నాక్రమించితిమి. ఘో టువర్త తీవ్రముగ పోరు జరిగినది.

యుద్ధవిరామము.

పడమటిరంగమున యుద్ధము ఆగుటవలన అనగా మంద ముగ నుండుటచే మిత్రముందలి అలసరినాని సంధిసంస్థలగు చున్నదనిగాని యూహించరాదు. అట్లొచ్చినవో అయ్యది తొందర యనుపించుకొనుట. శత్రువుల ధైర్యవంతము నీలై నది. జర్మనులు అన్ని విధముల భగ్నమనోరధులైరి. అతి ముండి స్థితియందున్నవారు. తమవ్యవస్థ దుర్బలముగనున్నది. వేరు గత్యంతరములేదు. కాని ముండి తెలువతో వీరు భయంకరముగ పోరుటకు పడమటిరంగమున ప్రయత్నించెదరు. పూర్వము గూడ ఇటులనే ఉరుకొన్నట్లుండి ఒక్కమట్టిని మిత్ర మందలి గొప్ప యవస్థాంధనమున ప్రారంభించుటకు వీలులే కుండెను. మిత్రముందలి ఆస్త్రియనురాష్ట్రముగుండా జర్మనీ వైకేకుటకు ప్రయత్నించగలదు.

మిత్రముందలి ఘోరకార్యము.

లండన్, నవంబరు 2:—పరామర్శ శిబిరములనుండి రూటరు విశేషముడిట్లు తెలుపుచున్నాడు.—మేజియర్లు వైపున ముందు జరుగు యుద్ధమున, జర్మనీలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరము లను నేడు ఆంగ్లం కిరప్రక్కల ప్రారంభించిన యుద్ధ విజయ మునై నాధారపడియుండును. ఆంగ్లం కట్టుగ ఎయినునుండి ఈ శాన్యము గో రా చు నే నా ని పో రు చు న్నాడు. గ్రాండ్ డిక్రీ దగ్గర గ నున్నాడు. ఆంగ్లం తూర్పుగ ఉత్తరమున అమెరికనులు గొప్ప ముట్ట డించి సల్పిరి. అదవి, కొండ ప్రదేశములయందు వీరద్వగును పోరుచున్నాడు. ఈ ఆఫెన్సి ఉత్తరముగ వీరు కలసుకొనిన చిరకురు మిగిలియుండు దుర్బలమున జర్మనులకు నిలువదు. ఇది పెట్టని కోటవలె నున్నది. ఆర్థి నెను ముందర ఉభయ వైస్యములు సహకరించినవి.

మిత్రముందలి వురోగమనము.

లండన్, నవంబరు 3:—గెంటుకు త్రరముగనున్న ప్రదేశ మందు తెలియనులు బస్సీవెల్లి, ప్లాడిండిని బాటిపోయిరి. ఇవి డెరివేషనుకాలకు 18 మైళ్ళు తూర్పుగనున్నవి. చాంపెనీ, ఆర్మెన్ను ప్రదేశములందు శత్రువులు బుద్ధిపూర్వకముగ జనులు కాపురముండు ఇండ్లనుగూడ తగులబెట్టుచున్నారు. ప్రతియిం టను మందుగనులనుండి తాము భారీచేయుసయమున వాటి ని అంటించి తగులబెట్టుచున్నారు. శివాలయములుగూడ మం టగలిగినవి. నూతుల గూడ విషముతో నింపి పాడుజేసిరి. ప్రజల కెంతయు కోపముకల్గినను వీరు మానక తమయత్నము లను చేయుచునేయుండిరి. ఇట్లేలజేసెదనని ప్రజలు వీరినడుగ మా కట్టికత్తర వీరుబడినదని ఉద్యోగములు తెల్పిరట!

శత్రువులకి విచ్చిన్నముగలు

లండన్, నవంబరు 4:—పరామర్శ శిబిరములనుండి రూ టరు విశేషము డిట్లు తెలుపుచున్నాడు:—పరామర్శ అమెరి కను నెనుల అతీదగ్గర చేరినది. ఇది బుజాన్ సీకి ఈశాన్యముగ 5 మైళ్ళదూరములో నున్నది. ఇది ముఖ్యబాధగర్ శత్రువులు తిరోగమనము చేయుపానము. ఇచ్చట వీరిపంక్తి ముఖ్య, ఓయిజుమధ్య విచ్చిన్నముగలుట ప్రారంభించినది.

అమెరికనుల వురోగమనము

లండన్, నవంబరు 4:—అమెరికనులు ఇట్లు తెలుపు చున్నాడు:—మొనటి అమెరికన్ సైన్యము విజయపరంపరలను నైకొనుచునే యుండెను. 19 గ్రామములను బట్టుకొనెను నేలకండిపోరి మా ఒత్తిడి కాగతక శత్రువులు తమ సైన్యము లను అపారముగ వ్యవహరించిరి. 1 తేదీన ఆకస్మికముగ వాల్పై బడినారు. శత్రువుల ఏర్పాటులన్నియు గందరగోళముగ నున్నవని మాచేజిక్కిన సైనికులు తెలుపుచున్నారు. శత్రువు దళములు చాలవరకు మా స్వాధీనమైనవి. పటాలములు గూడ మాచేజిక్కినవి. 5 వేలకు మించి మాచే శత్రువులు చిక్కిరి. 100 ఫిరంగులు గూడ లభించినవి. గతి మూడుగోజులనుండి 18 మైళ్ళ దూరమున 12 మైళ్ళు ముందుకేగినారు. మాంటి మిడి-లాంగ్ వొయరు కాక్స్లన్న యుద్ధదారులను ముట్టడించు టకు వీలగు కొండలు మాస్టర్స్ చేయి.

అమెరికను నోకాదళము ట్రియస్టిని

ఆక్రమించుకొనుట.

లండన్, నవంబరు 4:—వియున్నా నుండి సమాచార ములు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి:—ప్రంతాలకు ఆస్త్రియను అధి కామలు బుధవారము ట్రియస్టి నుండి పోయిరి. క్షజాహితసంఘ ము పరిపాలనాధికారమును వహించినది. ఈ సంఘమున ఇటలీ వారును, స్లోవెనులుగూడ గలరు వీరు టూర్నివోపడన మొక దానిని వేసియు కంటిరి. మిత్రముందలినా కాదళాధికారి డ్రియ స్టీని ఆక్రమించుకొనుడని కోరినది. ఆస్త్రియను నేను ఇటలీ నుండి పారిపోవుచు చేయుచున్నాడు రాగతములను అడంచు డని మిత్రముందలిని గోరిరి. అమెరికను నోకాదళము ట్రియస్టి ఆని క్రమించుకొనుటకుల తెలియుచున్నది.

జర్మనుల రాయబారము.

లండన్, నవంబరు 4:—యూద్ధ ప్రస్థానములకు వెనుక భాగమున వైమానికయుద్ధమును మానవలయు నని స్పష్ట ప్రభు త్వమువ్వారా యుద్ధమున ప్రవేశించినవారికి సందేశమపుడు తాము గూడ ఆంగ్లం మాస ప్రారంభమునుండి తమ వైమా నికులకు గూడ ఇట్టి ఉత్తర విచ్చినార మనియు జర్మనులు తెలిపిరి. దీని కంతకును భూతదయుయు సాగరకములే కారణ ములుగ జర్మనులు చూసిరి.

జర్మనుకాన్సులు జనరలు వెనుకకుపోవుట

లండన్, నవంబరు 4:—బ్యారిలింగునున్న జర్మను కాన్సులు జనరలు వైనుకాన్సులు గూడ ఇటలీలో నిష్క్రమము కల్పించి నాశనమొనర్చుటకు బాంబులను, కరపత్రములను, ఆయుధములను తమదగ్గర నుంచుకొనిరి స్పష్టప్రభుత్వము వారు మొరపెట్టుటచే జర్మనీ ప్రభుత్వము వీరిద్దరి ఇంటికి పిలి పించిరి. ఈ కుట్రకు సంబంధించిన కాక్స్లెలు నాఖరునకు 2 1/2 సంవత్సరములు శిక్షించబడినది.

ఇటుల

వెయిపు యుద్ధము

లండన్, ఆంగ్లం 81:—ఇటలీ ప్రతికూలు ఇట్లు తెలు పుచున్నవి:—పరామర్శులగు శత్రు సైన్యములు వెయిపుకు తూర్పుగ తిరోగమనము చేయుచున్నవి. మా ఒత్తిడికి ఆగలే కున్నాడు. శత్రు సైన్యములు అసంఖ్యాకముగ తిరోగమంటోను చేరుటకు వచ్చుచున్నవి. బంధించు ఫిరంగులను రణసామగ్రిని మానసిరణము తేసికొనుచున్నారము. కోనెట్ మ్యాసినును పూర్తిగ బట్టుకొంటిమి. క్వోరొపురికొరక్త యుద్ధము ఇప్పుడు జరుగుచున్నది. ఇతరమోట్ల పల్లీనాబేసిక్ కాక్స్లీయో వెయిపు నమచభాగములను బట్టుకొన్నారము. 10 వ సైన్యము లివెనాను చేరినది. గ్రప్పాప్రదేశమున నురల యుద్ధమును ప్రారంభించినారు. కావ్-కాప్రిలా కాలు వోనుట్లు, ఆసో లమి, ప్రస్సోలాక్ సోలకోలా, మాంటిస్పయి నోషియాలు మానశమైనవి. మాచేజిక్కిన బండిలసంఖ్య 50,000 మందికి పోచ్చినది. 300 కంటె ఎక్కువగ ఫిరంగులుగూడ జిక్కినవి.

బ్రిటిష్ సైన్యముల ప్రతిభ.

లండన్, నవంబరు 1:—బ్రిటిష్, ఇటలీ వార్త లిట్లు తెలుపుచున్నవి.—స్వాసిలీని చేరివారము. స్వాసిలీనుండి బ్రు గ్నర్లుకు దక్షిణమువరకు నున్న విజనోశీ పంక్తిని 10 వ సైన్య ము చేరినది. మూడవసైన్యము ఓపరాజు పోల్టోగ్రు వాకో యుద్ధదానకి దక్షిణముగ త్వరితముగ ముందుకేగుచున్నది. గ్రప్పా ప్రదేశమున 4 వ సైన్యము ముఖ్యస్థానములను వశ

వియన్నా, బుడాపెస్టులో కష్టము లొకసారి బయట
జేరినది. బుడాపెస్టులో తిరుగబాటు స్వీకర ప్రయత్నములకు మర
భిరంగులు, మందుగుండు సాయముల సరఫరా అయినది. వీరు
అస్ట్రీయా-హంగరీ బాతీయ సభనాటి యధికారమున నడుచు
కొనుచున్నారు. ఆరీష్టుకు యజనీ స్వరైవ్యాధిపత్త్య
మును నహించుటకు ప్రయత్నించుటచే ఈ ముప్పు కల్గినది.
హునకులగు నిద్దరు ఉద్యోగములకు పట్టుకొనుటచే ఈ తిరుగ
బాటు కల్గినది. ఇందులో ఒకరు విడుదల జేయబడిరి. దీనికి
ప్రజల గుంపే కారణము. రెండవ వానిని సాంగ్రామికాధికారి

ప్రధానకార్యాలయమునకు గొంపోయి. పోలీసుల సైనికులు ఉద్యోగముల పాల్గొంటు ముందర ప్రజాప్రతినిధి ప్రభుత్వమును హెచ్చరించుచు బోయి యాధికారాలయమును చుట్ట వేసిరి. అల్లరి యెచటను లేదు.

పూర్వపు హంగరీ ప్రధానమంత్రి టినుజ ప్రభువును బుడాపెట్టులో సైనికదొకట చంపెను. ఈయన కృతనిశ్చి గుడైన పూర్వచారి సాంబరదాయకుడు. సయోజకపు హక్కుల విస్తరణమున తత్సంబంధముగ సంస్కరణములను ఎన్నడును తీవ్రమందుండెను ఈయన నకా జుట్టులతోడి నై నది బోయచుండెను.

జాతీయసభ.

లండన్, నవంబరు 1:—వియన్నాలో తిండిలికి ప్రజల చూడుచున్నారు. పురమంతయు అల్లకల్లోలమున నున్నది. జాతీయసభ అధికారమును వహించినది. సైనికకర్తలు కల సభాస్థాపనమును కోరిరి. హంగరీ దక్షిణ స్లవోనియనుల పునఃసేవ యధికారమును కోరెను. ఇట్లు సైనిక సభా మూల విశేషము చూపెను. వియన్నాను విడిచిపోవుచు కొంత చుట్టరి తనవెంట 18 రైలుబండ్ల సామానును, ఆహారమును కొని సామును రాజకటుంబవంశము సుబంధించిన వగలను గొంపోయిరి.

ప్రజాసంతోషము.

బుడాపెట్టులో విప్లవము కలెననియు జాతీయసభవారు అధికారమును వహించిననియు హంగరీ జాతీయసభాధ్యక్షుడు బెర్గెరు బ్యూగిట్టాటుట్రెక్సు సమాచార మందిరి. సైనికు లును రక్షకధిబులును వీరి యధికారమును అంగీకరించిరి. ప్రజలందరూ హర్షించిరి.

ప్రేగులో క్రొత్తపరిపాలనము.

లండన్, నవంబరు 1:—ప్రేగులో క్రొత్తప్రభుత్వ మును ప్రజలందరూ అంగీకరించిరి. అల్లరులెచటను లేవు. పరి పాలనము నెమ్మదిగ నె జరుగుచున్నది. ప్రజలసంతోషమున కంతయు లేకుండెను.

జర్మనుల దురుద్దేశము.

పారిస్, నవంబరు 3:—జర్మనులు డాక్టరు ఆడ్లర్ను లోబరుచుకొని ఆస్ట్రియాలోని జర్మనురాష్ట్రమున కతనిని నాయకుని చేయ గోరిరి. ఆస్ట్రియానుండి తిరస్కారములతో దురాశములను పురికొల్పుచు జర్మనులను భాగమునందు మాత్రము సక్రమవిధానమును నెలకొల్పి యత్నించిరి. అందు లకు నేనల 1000 వాగుల గోరునుండి పు వెదకునని. ఈ రీతిగా వారు ఆస్ట్రియాలోని కొంతభాగమును కలుపుకొనగోరి రని ఎకోడిపాను పత్రిక వ్రాసినది.

జర్మను బాహిమియా.

కడవినెల 31-న తేదీని బాహిమియా నగరసమీపమున కొంత తిరుగుబాటు జరిగినది. కాని దానిని వెంటనే ఆదలి వేసిరి. జవ అధికారులు కూడదనుచున్నను జర్మను బాహి మియాలో జర్మను పరిపాలన మేర్పరుపబడుచున్నది.

ఆస్ట్రియా నాకాదళము.

పారిస్, నవంబరు 3:—అమెరికావారికి గాని మిక్రి మండలి నాకాదళాధికారికి గాని ఆస్ట్రియా నాకాదళమును వశపరచెద మని యుగోస్లావులు ప్రెసిడెంటు విల్సునుగారికి వాయవార్త నంపిరి.

వియన్నా బుడాపెట్టులలో కలతలు.

లండన్, నవంబరు 3:—వియన్నా బుడాపెట్టుల నుండి వచ్చుచున్న తంలివార్తలు ధరస్పరభిన్నములుగాను నిర్ధారణ లేకుండెనున్నవి. సైనికులు జాతీయప్రభుత్వము నేర్పరుచు చున్నారని యొకవార్త వచ్చినది. బెర్గెను బుడాపెట్టుల తుత్తర ప్రత్యుత్తరములు నిలచిపోయినది. హంగరీ బోస్నియా సేనలు వీధులలో సోరుచున్నారని ఇటీవల మరియొకవార్త వచ్చినది. రెండు పట్టణములలోను సైనికులు సంధిని కోరుచున్నారు. క్రొత్తదొరకముచా రీరీతిగా వారి పనుసరించుచున్నారని యూహించెనున్నది. త్వరలో సంధియును సేనావిచ్ఛేద మును జరుగునుగాన తొందరపములు చేయవలసిన వియన్నాలో ఆస్ట్రియాజర్మను సంఘమువారు సైనికులకు తెలిపిరి. వారి ప్రతినిధులు శిబిరములకే ఆస్ట్రియా జర్మనుసేన నేర్పించు టను గూర్చి వారితో ముచ్చటించిరి.

రాజ్యాంగ సభ - ప్రజలు.

లండన్, నవంబరు 2:—భూస్వామ్యములును, నాకాదళ ములును జాతీయసభవారి అధికారమును శిరసా వహించిరి. మీపనులను మీరు చూచుకొనుదనియు సైనికులను భారత్తు లకు సోకలయు ననియు ఈ సభవా రాజ్యాపించుచున్నాను. (ప్రజలు సంలించుచున్నారు.)

ఆర్థికోపద్రవము.

ప్రస్తుతము ఆర్థికావసరముల విస్తారముగ నున్న సమయ మున జర్మను బ్యాంకులనుండి (ప్రజలు) ఇచ్చునచ్చినరీతి సాము సంధిని తీసికొంటున్న చాలకాపద్రవము కలెనని జర్మనుబ్యాంకు అధికారి తెలియజేసెను. ఆస్ట్రియావారి నాకాదళము ఆర్థికములనున్న దక్షిణస్లావుజాతీయసభను స్వాధీనము చేయబడె నని జర్మను వామువార్తలు తెలుపుచున్నవి.

కవుం ఆంధ్రానీ తం యధికారమును సర్వోజింపెనని విశున్నానండి తిండినది.

ఆస్ట్రియాచికిన రెండవతేదీని యంత్రవర్తముతో ప్ర స్తావించి రుద్రాభ్యుదయమును బలపరచి నెట్టజములను దెలియనుట సోపుగనని యంత్రవర్తముచాకిరి, తన యనుచరులకును తెలియ జేసినది. వారు వచ్చుచున్న బ్యూగిట్టాటు పత్రికా కాధికారులకు తెలుపుచున్నాడు.

టర్కీ.

ఆస్ట్రియానురంగము కూలుట.

లండన్, నవంబరు 1:—ఇటలీవారి టెలుపుచు న్నారు:—గ్రన్డాప్రదేశమున 4వ సైన్యముప్రతిభిచే శత్రు రహస్యముకూలింపి. చుండిలుచుండగా బండిలు కొండలనుండి దిగుచున్నారు. ఇటలీ శత్రుకేరీక్కుదళ మంతయు మాచే జక్కినది. 12 సైన్యము వెయ్యువులొకము దాటి పోరుచున్నది. 8వ సైన్యము బెల్లూనా ముఖముగ వెయ్యువులొకము దిగిపోవు చున్నది. మా ముందుసేనలు మిట్టాడి లివెంజూలో ప్రవేశించి నవి. టూర్-డి-నూవ్తా గూడ ప్రవేశించినవి. ప్రతివో టను బండిలు, ఫిరంగులు చిక్కుచున్నటులు తెలియుచున్నది.

మొసపాటామియా యుద్ధము.

లండన్, ఆక్టోబరు 29:—అలెజాండ్రోనాని బొగ్గాదుఇను పదారి దగ్గరనున్న మ్యూలిమా నుండి క్రొత్తమును ఆక్రమించుకొ నెను. సింక మున్న శత్రుములనుగూడ బంబుకొ నెను. స్వాంధ్యునేనానిని చురల పిలిపించుట.

వైకళికా స్వాంధ్యునేనాని సైన్యము ఆలెగ్గాం డ్దూమఖముగ తిరిగిపోయెనని తెలియచున్నది. స్వాంధ్యునేనాని జర్మనీకి పిలువబడినటులు దెలియుచున్నది. యుద్ధభా వకార్థము లండన్లో 2వ కేరీఫలమును కట్టించుటకు గొప్ప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. దీనికై సాముకొరకు నిష్కప్తి సంపదించిరి.

యుద్ధయంత్రవర్తమువారి ఆభివందనసందేశము.

తురుష్క సైన్యమును చివరకు మట్టు పెట్టినందులకును విజేయుల ప్రావీణాలనముండి మొసపాటామియాను విము త్తరాలినిగ జేసినందులకును యుద్ధయంత్రవర్తమువారు మార్గము సేనానికి హృదయపూర్వకముగ అభినందనవార్త నంపి రని వార్తాప్రచారక సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. జయ మంతయు బ్రిటిషు హైందవసైన్యముల బలపరాక్రమములచే కలెనని. వీర ప్రతాపమును ఉద్గడించిరి. బ్రిటిషుసామ్రాజ్య చారిత్రిమున ఈ మొసపాటామియా యుద్ధము ఎన్నటికిని మణి పునకు రాజాలదు.

ఈ తాత్కాలిక యుద్ధవిరాగులయిన పయనమగు నాకాదళ వర్తపునరటలూరు యుద్ధాష్టము చూటికి 50చొప్పు న తగ్గించబడెనని వర్తకసంఘమువారి తెలుపుచున్నారు.

రుస్సా.

పెట్రోగ్రేడులో భీభత్సము.

శువిప్లవమున సంతకును కారకురాలైన బ్రెస్కుకో విస్కాయా అనుశ్రీ చంపబడినది.

ఫిన్లిషుసైన్యపు పూర్వపునైన్యాధికారి. పూర్వపు ఫిన్లిషుసేనాని ఇంగ్లాండు కేసుచున్నారు. ఉక్రయనులో బోలిషువలకు ఉపద్రవము. ఉక్రయనునుండి తిరిగివచ్చిన స్వీడిషువారి టెలుపు చున్నారు. ఉక్రయనులో బోలిషువలకు ఉపద్రవము భయంకరముగ నున్నది. ఇటలీ జర్మనుసేన లుండుటచే బోలి

షివికుల దుండగములకు నేర్వచ్చులేకుండెను. అందుచే జర్మను సేనలను ప్రజలు అదరించుచున్నారు. యూరపును తుడిచి వేయుటకు రషియా బోలిషివలకు ప్రయత్నించుచున్నటులు తెలియుచున్నది. తమ చుట్టుపక్కలనున్న దేశములందుగూడ ఉపద్రవమును కలుగుజేయుటకై బోలిషివలకు ప్రభుత్వము వారు విశేషముగ సాముకు వ్యయపరుచుచున్నారు.

సర్వయనులు బెల్గ్రేనులో ప్రవేశించుట.

లండన్, నవంబరు 3:—తూర్పురంగమునుండి పరా ములు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:—ఆక్టోబరు 30 తేదీని సమిం డ్రియా బెల్గ్రేను నడుచు సర్వయనులు దాన్యాలును జేరి. 1 తేదీని బెల్గ్రేనును ఆక్రమించుకొనిరి. సర్వయను పథము పైన్యాధికారి పురములో ప్రవేశించెను. చూడకుల గోగమును జాగ్రత్తగా పోడోచూడెనని సమాచారము వచ్చెను.

సర్వయూ లంతయు విముక్తిగాంచుట.

లండన్, నవంబరు 4:—తూర్పురంగమునుండి పరా ములు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:—బెల్గ్రేను పతనము అనంతరమున గాజెతులైన జర్మనులు, ఆస్ట్రియానులు దాన్యాలు కుత్తిరభాగమునకు మరలిగారిరి. రెండవసర్వయను సైన్యము బోస్నియాను సరిహద్దులకు చేరినది. సర్వయూ అంతయు విముక్తి గాంచెనని చెప్పవచ్చును.

ట్రెంటీఆక్రమణ.

ట్రెంటీని ఆక్రమించుకొంటిమి. ట్రెంటీలో ప్రవేశించినవారు. మా ఆశ్వికదళములు ఉండెనులలో ప్రవేశించె నని ఇటలీవారు తెలుపుచున్నారు.

ఇటలీ సేనలు ట్రెంటీలో ప్రవేశించినవి.

ఇటలీవారు రోవీరిటోను ఆక్రమించుకొనిరి.

ఇటలీవారు శరవేగమున ముందుకేగుట.

లండన్, నవంబరు 3:—ఇటలీవారి టెలుపుచున్నా రు:—సెల్లాడెటో నాటికగర్, శత్రుస్థానములయందు 2వ సైన్యము చొరబడినది. సెర్బియా లోయను దాటిపోవు చున్నారు. వల్లేరియాలో చొరబడిరి. కాలిఫోర్నియా పట్టు కొనిరి. ఇయ్యది పానూలికు నుత్తరముగ నున్నయది. పరాను ఆమెరికనులు మ్యూజుకు పడమరగ 30 మైళ్ళరంగమున ముందు కేగిరి.

పరాను చేతము- జర్మను దురాగతములు.

అంతర్జాతీయ కాన్ఫ్రెస్ విశదముగ జర్మనులు పరాను సిల్లలను గొంపోయి. వారిని విడిచివేట్టవలయునని జర్మనులను కోరవలయునని ప్రపంచము జకొకేగుగారికి మహాజయ నంపు కొనిరి.

అధినివేతములు ఇండియా.

అధినివేతములనుండి (దోమియ) ఇండియాను ఇం డియానుండి అధినివేతములకు పోవుటకు సాకర్మనుకు చట్ట మును ఆలస్యముచేయక ఇండియాకు సంబంధించినతరకు ప్రవేశ పెట్టవలయు నని సామ్రాజ్యప్రభుత్వము వారి పైటు పత్రిక కోరుచున్నయది.

గ్లాస్కో-హిందూభేతపు చట్ట కాధిపత్యము.

భారతీయ పత్రికా సంపాదకులకు గ్లాస్కోలో విందా సంగబడినది. తమ మతస్థులకు తురుష్కలు శత్రుపక్షముచేరి మిత్రమండలిపై కత్తి గట్టించుటకు సంకల్పమును మాబూ బలంగారు తెలిపిరి.

సామ్రాజ్య యుద్ధ సమావేశమునుండి కార్యము ముగిసిన వెనుక సర్ సత్యేంద్ర సింహాగారు కలకత్తాకు 3 తేదీ గాత్ర విచ్చేసిరి. కార్యనిర్వాహక సభ్యుల్య పదవిని మరల వహించిరి. ఇదివరకు వీరినని చుచోరాజుగాను చూచుచుండిరి.

ఇటలీ నగరములలో నుత్సాహము.

రోము నవంబరు 4:—ఉదైము ట్రెంటు ట్రెస్టీ లు చురల ఇటలీవారి భేతమయ్యెనని తెలియుటకు ఇటలీలో అన్ని పట్టణములలోను అధికోత్సాహము చిరతమగుచున్నది. ప్రజ లూరెగింపుతో రాజధాని నగరమునకేగిరి. ఆచట సుప్రసిద్ధ మగు చిజయనుంటిక మ్రోగింపబడినది. 16000 మందిని పట్టు కొంచెమి. వారిలో 1000 మందిని అశ్వికములు పట్టుకొనిరి. అనీ యాగోరంగమును 470 మందిని 18 ఫిరంగులకు పట్టుకొంటి చుని ఇటలీవారు తెలిపిరి.

The Great War.

(Hester's Agency)

Austria

Yugo-Slavs Message to U. S.

PARIS.—The Yugo-Slavs have sent a wireless message to President Wilson stating that they are ready to hand over the Austrian fleet to the United States or to representatives of the Allied Navies.

The Versailles Conference.

Austrian Armistice Conditions.

ROME.—The Inter-Allied Conference at Versailles has the Austrian armistice conditions which it has communicated to the Austrian Envoy. The conditions render enemy resumption of the war impossible, and also prevent him from profiting by the armistice by extricating himself from his present bad military position.

The Troubles in Vienna and Budapest.

Soldiers Clamoring for Peace.

News from Vienna and Budapest continues vague and contradictory. Despatches from Budapest "via" Amsterdam describe the soldiers as acclaiming a new National Government, whereas Copenhagen states that the communication between Berlin and Budapest has been cut, and the last advice reported bloody street fighting between Hungarians and Bosnian troops. Apparently the troops in both the capitals are clamoring for peace, and the new Government are trying to smooth them down. The German-Austrian Council at Vienna has issued a proclamation to the garrison, and also to the soldiers at the front, promising immediate conclusion of peace and speedy demobilization and urging them to refrain from excesses. The representatives of the Council visited the barracks to negotiate with the soldiers regarding the formation of a German-Austrian Army.

A Coup d'Etat that Failed.

AMSTERDAM.—A message from Vienna states that the Prague Military Commander, General Kezranek, and two Staff Officers have been arrested by the Czech-Slovak National Council for attempting a "coup d'etat" against the Council with the assistance of Hungarian troops. The latter refused to obey orders and fraternized with the Czechs.

German Bohemia Administration.

AMSTERDAM.—A message from Budapest states, that comparatively slight excesses occurred on October 31, in the outskirts of the city and they were suppressed most severely. A Vienna message states that German administration for German Bohemia is being established despite the opposition of the Czech authorities.

German Annexationist Plans.

PARIS.—The "Echo De Paris" states that it has proofs that the Germans had an understanding with Doctor Adler and did all they could to have him made leader of German-Austria. While they encourage Bolshevism elsewhere in Austria-Hungary they intend order shall be kept in the German provinces. They have even promised to send troops and a thousand waggon loads of flour, thus clearly revealing annexationist plans.

Austrian Dreadnought Destroyed.

Italian Naval Officers' Achievement.

AMSTERDAM.—A message from Vienna states that two Italian naval officers entered Pola roadstead at night and mined and blew up the Austrian dreadnought "Viribus Unitis". Most of the crew were saved. No explanation has been received as to how that raid was carried out. According to a later telegram from Vienna the mine was placed alongside the hull.

ROME.—An official message states that it was Engineer Commander Rossetti and Surgeon-Lieutenant Pareolei who destroyed the "Viribus Unitis." It is believed that both were taken prisoners.

Sunk by New Invention.

ROME.—The "Giornale D Italia" states that the "Viribus Unitis" was sunk by a new invention by Engineer Commander Rossetti.

Trent Occupied

London, November 3, 9-30 P.M.
An Italian official communique says: "We have occupied Trent, landed at Trieste, and our cavalry has entered Udine."

Italians Land in Trieste.

ROME.—Italian troops have landed at Trieste.

Count Andrássy Resigns.

London, November 4—12.50 P. M.
Copenhagen.—A telegram from Vienna states that Count Andrássy has Resigned.

Trieste Evacuated by Austrians.

American Squadron to Occupy it.

LONDON, November 4—5.45 A. M.
AMSTERDAM.—A Vienna message states that Mr. Statthalter and other Austrian authorities left Trieste on Wednesday when a Public Welfare Committee consisting of Italians and Slovenes took over the administration. The committee sent a torpedo boat to Venice to request the Commander of the Entente Fleet to occupy Trieste and prevent excesses by Austrian troops fleeing from Italy. It is expected that an American squadron will occupy Trieste.

Austrian Emperor's Intention to Abdicate.

London, November 4.
COPENHAGEN.—The "Berliner Tageblatt's" Vienna correspondent states that the Emperor on the 2nd November conferred with Members of the Cabinet and Party Leaders and announced his intention to abdicate and go to Switzerland.

Enthusiasm in Italian Towns.

ROME.—News of liberation of Udine, Trent and Trieste led to spontaneous demonstrations in all towns in Italy. An immense procession formed up and marched to the capital where the historic bell was sounded.

Turkey

Turco-German Relations.

Changed Feeling of Turkish Press.

AMSTERDAM.—A telegram from Constantinople "via" Berlin discloses the changed feelings of the Turkish press as regards Germany's invincibility. The papers declare that the German war policy has become bankrupt, while Great Britain and America are the leading powers. Therefore it is Turkey's task to open favourable relations with both these Powers. The newspaper "Sabah" says:—"The stain of the past must be wiped out." Another paper declares that the Turks have always been in favour of Great Britain and France, and the "Turco-German Alliance" was purely Government made.

Germany

Kaiser and the Abdication Decree

London, November 3.
Rumours regarding the abdication of the Kaiser continue, but are received with the greatest reserve. The latest rumour is that the Kaiser signed an abdication decree at the Assembly of Confederated Princes at Berlin on Oct. 30 but the execution of the decree was postponed owing to the fears of its effect on public moral and divergencies of views regarding succession.

Kaiser's Flight for Headquarters.

Ludendorff Chief of a Military Cabal.

London, November 2.
Swiss reports deny the Kaiser's departure for headquarters as a flight. It is stated that the Government is urging his abdication. General Ludendorff, who is apparently still at the headquarters, is said to be the Chief of a Military Cabal against the Government, but it is believed that the latter could thwart any such plot.

Opposition to Abdication.

London, November 3.
COPENHAGEN.—It appears that in order to maintain unity of the German Empire, most of the Reichstag parties now oppose the abdication of the Kaiser. Some of the Socialists are protesting against Von Scheidemann's demand for the Kaiser's abdication.

The Kaiser's Decree.

AMSTERDAM.—On the occasion of constitutional developments coming into force, the Kaiser has issued a decree endorsing the decisions of the Reichstag and avowing his determination to co-operate in their full development.

Text of Decree.

AMSTERDAM.—The text of Kaiser's decree addressed to the Chancellor is as follows:—"Your Grand Ducal Highness: I return herewith for immediate publication a bill to amend the Imperial Constitution and the law of March 17, 1869, relating to the representation of the Imperial Chancellor which has been submitted to me for signature. On the occasion of a step so momentous for the further history of the German people I desire to express my feelings. Prepared by a series of Government Acts, a new order now comes into force transferring the fundamental rights of the Kaiser's person to the people. Thus ends a period which will stand in honour before the eyes of future generations. Despite all struggles between inherited authority and aspiring forces, it has rendered possible to our people that tremendous development which has imperishably revealed itself in the wonderful achievements of this war. In the terrible storms of four years of war, however, the old forms have been broken up, not to leave the ruins behind, but to make room for new vital forms. After the achievements of these times, the German people can claim that no right which may guarantee a free and happy future shall be withheld from them. The proposals which the Allied Governments have now adopted and extended owe their origin to this conviction. I, however, with my exalted Allies endorse these decisions of Parliament in firm determination so far as I am concerned to co-operate in their full development, convinced that I shall thereby be promoting the weal of the German people. The Kaiser's office is one of service to the people. May therefore this new order release all the good powers which our own people need in order to support the trials hanging over the Empire and with a firm step win a bright future from the gloom of the present."

Germany's Proposal to Cease Aerial Attacks.

On the Rear of the Zone of Operations.

LONDON, November 4.
AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that Germany through the Swiss Government has proposed to other Belligerents the cessation of aerial attacks in the rear of the zone of operations. On the ground of humanity and preservation of monuments of civilization, the note says that German aviators were ordered to cease such attacks at the beginning of October.

Great Britain

The Peace Conference.

LONDON, November 3.
PARIS.—The "Temps" suggests that the Peace Conference should be held at Versailles.

India in Parliament.

Members of Council of India.

Indian Army Family Pensions Regulations.

LONDON, October 28.
In the House of Commons replying to questions by Mr. Joynson Hicks, Mr. Montagu denied that Professor Ramsay Muir was retained in India at public expense to speak in favour of the proposed reforms. Mr. Montagu also stated that no conditions affecting propaganda work were imposed on the Indian editors now in England who were under exactly the same conditions as the Dominion Journalists who were recently in Europe.

Mr. Joynson Hicks.—Is public support of any special set of official views by members of Council of India regarded as desirable?

Mr. Montagu replied:—He was not aware that the independence of Members of Council was exercised against public interest.

Replying to questions by Colonel Yate, Mr. Montagu stated that reclassification of Indian Army Men under the Family Pension Regulations according to rank was inadvisable because it would involve a fresh scale of contributions, higher pensions and increased liability at a time of exceptional strain. Mr. Montagu also stated that it had been decided that any medals granted as regards general operations in the present war would be issued as regards military operations on or beyond the frontiers of India in war time for which otherwise an Indian General Service Medal would have been awarded.

Indian Editors in Glasgow.

Indian Mohammadians and Turkey.

LONDON, October 26.
The visiting Indian journalists luncheoned with the Lord Provost of Glasgow. Mr. Mahbubulam replying to the toast of the guests said that the Mohammadians in India were grieved that their co-religionists in Turkey entered the enemy's camp but their regret had not weakened their allegiance. They had readily gone to fight against their fellow Moslems although the Kaiser had tried to hoodwink them by proclaiming himself a convert to Mohammodanism, aye, even a Hajee.

Dominions and India.

Imperial Conference Resolutions.

LONDON, October 26.
The "Times" commenting on the Imperial Conference's gratifying resolutions on migration as between any Dominion and India, hopes that the Imperial Parliament will not delay in the introduction of legislation to make them effective as far as India is concerned.

Lloyds War Risk Insurance.

LONDON, October 31.
Lloyds war risk insurance rates have been reduced to nominal figure for voyages in more distant parts and by fifty to twenty-five per cent for other voyages.

Germany Recalls Her Consul-General.

A Plot to Stir Revolution in Italy.

London, November 4.
BERNE.—Following the protest of the Swiss Federal Council Germany has recalled the Consul-General and Vice-Consul at Zurich in consequence of discovery in the Consulate of pamphlets, arms bombs and munitions destined to stir up revolution and carry out acts of destruction in Italy. An employee of the consulate has been sentenced in default to 22 years imprisonment in connection with the plot.

General

Bulgarian King Abdicates.

Council of Regency Takes Charge.

LONDON, November 3.
AMSTERDAM.—A message from Sofia states that the Council of Regency has taken charge of affairs in Bulgaria. M. Stambulsky has an army of 40,000.

Dutch Troops Mutiny

Armed Police Disperse Demonstrators.

LONDON, October 31.
AMSTERDAM.—Discontented, owing to the suspensions of leave hundreds of Dutch soldiers at Flushing smashed the windows of the residence of Commander Walcheren and the Officers' Club. The police with drawn sabres, assisted by the field artillery, dispersed the demonstrators.

U. S. Army's Total Strength.

LONDON, November 3.
WASHINGTON.—General Crowder announces draft calls for mobilisation of 2,910,000 men before November 11, bringing the total of the United States army to over four millions.

Excitement in Rumania. Numerous Conferences Held.

LONDON, November 2.
A Swiss report says:—News from Jassy shows that there is great excitement in Rumania over the recent events. The King has held numerous conferences with leaders of Government, also with ex-Premier Bratianu, and there are indications of interesting developments.

Serbiens Enter Belgrade. The Danube Line Reached. Jugo-Slavs Nearing Podgoritz.

LONDON, November 3. 8-10 A. M.
A French eastern communique says:—The Serbians reached the Danube on 30th October between Semendria and Belgrade and occupied Belgrade on the 1st November when the Commander of the First Serbian Army solemnly entered the city. The Jugo-Slav forces in Montenegro are nearing Podgoritz.

Influenza in China.

LONDON, November 3.
AMSTERDAM.—A Shanghai message states that Influenza is greatly devastating the Yangtze Valley. Whole families are being wiped out. There are many cases in Shanghai, but few fatal ones.

German Ravages in France. A Pathetic Appeal.

LONDON, November 2.
PARIS.—The Rector of the Lille University has forwarded to President Poincare a petition signed by 5,000 parents, entreating the French Government to summon Germany to return their children carried off during the occupation in violation of International Law. "The document is couched in most pathetic terms and says inter alia:—"We are tortured by the thought that our children, weakened by unheard-of privations and exposed to fatigues, dangers, and miseries, are being dragged along."

Western Front

Lull in Fighting Explained.

ALLAHABAD, October 30.
(Delayed in Transmission.)
LONDON, (Undated).—It would be rash to suppose that the comparative lull in the fighting in the greater part of the western front is due either to the exhaustion of the Allies' efforts or to the imminence of peace. Such indications as have been afforded for the conditions the Allies are likely to attach to the grant of an armistice together with the evidence of the degree of submission to which Germany has so far been reduced suggest that we shall shortly resume the fighting with an enemy driven by desperation to his most violent efforts. Meanwhile it has been pointed out that similar lulls have in the past precluded a new allied thrust and a new German defeat. That Germany anticipates something of that sort on this occasion is already evident. Her activities regarding fortifications will soon indicate where she expects it and careful students of the communique have noted who is absent from the fighting line and who therefore may be expected to deliver the blow. Although the peace-maintenance are unlikely to affect this question, there is one aspect of them that has a real military importance, that is our terms to Austria. The hope has been publicly expressed that the Allies, following the Bulgarian precedent, will insist on the use of Austrian territory thus securing a new road towards Germany—"Pioneer".

Allies' Turning Movement

LONDON, November 2.
Reuter's correspondent at French Headquarters, wiring last night, says:—The future operations towards Metz and German main communications with Germany largely depend on the success of the battle launched to-day on both sides of Argonne. General Gouraud's army is striking northward from the Aisne across Argonne and is in touch at Grandpre. With a larger American attack directed northwards east of Argonne, they are both engaged in turning the labyrinth of wooded hills and ravines, styled as "Wood and Doubt Forest." When their joint hands north of this great forest, the enemy will have lost the last natural fortress remaining to him. Before Ardennes the success of both the armies to-day signified the remarkably rapid progress of this joint turning movement.

The correspondents who have visited Champagne and Ardennes region speak of the enemy's awful and wanton destruction of private houses. Their method was comically to burn every house by placing mines in cellars which were exploded at the moment of evacuation by Sappers. Even churches were not spared, while the destruction of wells was executed with diabolical ingenuity. All this was carried out amidst the deep indignation of the inhabitants. The officers told the latter: "We have orders to do it".

Enemy Withdrawal.

LONDON, November 3. 11-5 P. M.
A British communique says:—Following upon him the severe defeat inflicted upon him during the past two days the enemy has withdrawn from his positions eastward and southeastward of Valenciennes. We observed the movement and are in contact with the German rearguards taking a number of prisoners. We have entered Villers, Polignin, Curgies, Estreux and Onnaing. Local fighting westward of Landreies was to our advantage.

Liberation of Argonne Completed.

LONDON, November 4. 2-25 A. M.
Last night's French communique says:—The severe battle in Argonne resulted in complete success of the Fourth French and American Armies. The enemy desperately defended the Aisne crossings, then clung most tenaciously to the wooded heights but his resistance collapsed before the rush of our troops who stormed several villages and occupied Voucar and Chevre Woods. The liberation of Argonne has been completed. The prisoners and booty have not yet been counted.

Pursuit of Enemy Continues.

LONDON, November 2. 4-25 A. M.
Last night's Belgian communique says:—We continued the pursuit of the retreating enemy notwithstanding the difficulties of the ground cut up by watercourses and canals with crossings destroyed and reached the line from a mile west of Selvaux east of Ervelde through Langerbrugge. Evergem and Tronchiennes were captured. There was a sharp fight for the northern approaches to Ghent.

LONDON, November 4. 1-55 A. M.
The American communique says:—The First American Army continued its successful capturing to-day nineteen villages. Enemy has lost very heavily in consequence of continuous blows of the past month and a surprise force renewed attack on 1st November. Prisoners report that enemy organisations have been thrown into the greatest confusion several complete batteries and battalions have been captured and over five thousand prisoners and a hundred guns have been taken. We have advanced twelve miles on a front of eighteen in the past three days and have seized heights enabling us to cannonade Montmedy-Longuyon-Conflans railways.

Reuter's correspondent at the French headquarters telegraphing on Sunday evening says:—The French and American armies effected junction near Authe five miles northeast of Buzancy. Enemy's position on the Meuse which is the main line of retreat for his armies between the Meuse and the Oise is beginning to crumble.

LONDON, November 4. 12-50 P. M.
The British Communique says:—We attacked at dawn this morning on a wide front southward of Schoidt river. The attack is reported to be launched satisfactorily.

Italian Front

Hostilities Cease.

LONDON, November 3. 10-40 P. M.
A wireless Austrian official message, dated Vienna November 3 says:—In the Italian theatre of war our troops have ceased hostilities on the basis of the armistice which has been concluded.

Italians Advance Irresistably.

LONDON, November 3. 7-40 P. M.
An Italian official communique says:—The Seventh Army entering the struggle has broken through the enemy's fortifications at Sella-Del-Torone, is proceeding into Sernigaglia Valley, has forced Vallerote and has captured C. Santo northward of Pesubio. Other armies continued. The French and American westward of the Meuse on a front of 30 miles have made a fresh big advance.

Rovereto Occupied.

LONDON, November 3.
ROME.—It is officially announced that the Italians have occupied Rovereto.

LONDON, November 4.
The British Italian Official Communique says:—The Tenth Army on November 3 reached the line Villotta-Pravertone-Verona. River eastward of Pordenone-San Quilino. Advance continues. Prisoners exceed 16,000 of whom 1,000 were taken by mounted troops of 11th corps. First eight division operating on the Asiago Plateau took 470 prisoners and thirteen guns.

Salonica Front

Almost Whole Serbia Liberated.

LONDON, November 4. 3-30 A. M.
A French Eastern communique says:—Following upon the capture of Belgrade the defeated Germans and Austrians retired to the north bank of the Danube. The Second Serbian Army reached the Bosnian frontier. Almost the whole of Serbia is liberated.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

BY WIRE.

Calcutta

Sir S. P. Sinha's Return.

CALCUTTA, November 4.
Sir Satyendra Sinha who arrived here last night after finishing his labours at the Imperial War Conference and took over charge of his office of the Executive Council membership from the Maharaja of Burdwan with the usual salutes.

Bengal Depressed Classes and Communal Representation.

A Public Meeting.

CALCUTTA, November 4.
A Conference of the representatives of Bengal Namasudras was held yesterday at the Dalhousie Institute when a resolution was adopted protesting against the constitution of franchises and transferred subjects committees as no member of their community represented in those committees. The Conference adopted the report submitted by the Bengal Namasudra Association on the reform proposals. The report says that the proposals would go against the interests of backward classes and that so long caste system existed, responsible government in India was impossible. The association urged that there must be mass education before the transference of power, that British character of administration must be maintained and that communal representation must be granted.

Punjab

The Influenza.

Combatting the Sickness in Lahore.

LAHORE, November 4.
On the 1st November the Emergencies Committee met at Government House, Lahore, to consult as to the best means of helping the medical staff of the Lahore Municipal Committee which is combating the sickness in the city. It was decided to concentrate on visiting and relieving purdah and other families which the medical staff find great difficulty in treating. Districts in the city and suburbs of Lahore were allotted to lady volunteers, who were well-known in the city and these ladies have begun work in co-operation with the medical staff. Lady O'Dwyer has formed a depot for the distribution of clothing and it is hoped that if a big effort is made once the epidemic in the city will cease to spread and soon come to an end.

United Provinces

Lucknow Mortality.

LUCKNOW, November 4.
The Health Officer's return shows that death from influenza were 173 on the 1st and just over 200 on the 2nd. The Municipality have sanctioned an additional Rs. 1,000 for medical relief and further urgent measures are now being considered.

Burma

Inciting Coolies not to Work.

Sentences of Accused Confirmed.

RANGOON, November 4.
Mr. Justice Pratt to-day delivered judgement in the Defence of India Act appeal. He upheld the conviction of the four men for inciting coolies not to work. He held that the rules made by the Executive Council were now "ultra vires." Discussing the District Magistrate's views that the accused were actuated by the so-called political motives, the Judge observed that politics with a certain class of Indians only unfortunately often go hand in hand with disloyalty to the Empire if not active sedition.

Latest Telegrams.

(Un-corrected.)

Lord Northcliffe on Peace Conditions.

LONDON, November 4.
The first reasoned exposition hitherto published of the situation with which Europe will shortly be confronted and of some of the problems attendant on the long transition period from war to peace and thence to the League of Nations appears in "Times" in a three column article signed by Lord Northcliffe. The article states what the writer believes to be the terms which the Associated Powers will impose on Germany. These comprise the complete territorial and economic restoration of Belgium the reconstruction of invaded French Provinces with compensation for all Civilian losses and injuries, the restoration of Alsace Lorraine to France not as a territorial acquisition or part of war indemnity but as reparation for the wrong done in 1871, the Readjustment of the northern frontier of Italy, the evacuation of all former Russian territory and the annulment of all Russian treaties with the enemies since the Revolution, the formation of a Polish State with access to the Sea, the indemnification of Poland by the powers responsible for war havoc, the abrogation of the treaty of Bucharest, the evacuation and restoration of Serbia, Rumania and Montenegro. Austria and Germany to replace the illegally damaged and destroyed merchant tonnage of the Associated and Neutral Powers, the appointment of Tribunals to try individuals of any Belligerents accused of offences against the laws of war or against Humanity. The final condition stipulates that former German Colonies will not be returned to Germany because the latter lost them as a result of the illegal violation of Belgium which brought Britain into the war. Germany has, says Lord Northcliffe, proclaimed that the fate of the Colonies will be decided on the western front. It has been so decided. She proclaimed uses to which, if victorious they would be put. Such uses must be prevented in the interest of the peace of the world.—The Colonies cannot therefore be returned to Germany but their assignment as possessions or in trusteeship together with the fashion in which they shall be administered in the interests of the inhabitants and the world generally are matters for further decision. Lord Northcliffe emphasises that making and completing numerous complicated territorial and other adjustments in Europe will be a long and laborious process representing two distinct stages of evolution. Firstly, the cessation of hostilities, business of evacuation reconstruction and enemy demobilisation and disarmament. Secondly, Actual carrying out of peace conditions, the next and the last stage will be nothing less than the reconstruction and reorganisation of the world with a view to the establishment of the League of Nations. Such a gigantic change Lord Northcliffe points out, will be necessarily difficult and slow the very steps essential to make it possible will slowly make it actual. For example there will be a world shortage of food raw material and transport. The present co-operative international machinery regulating these must be continued and can ultimately be extended into a system which will meet free and general acceptance. Then there will be international Commissions to fix frontiers, Parliamentary Responsibility, Canons of international Law, Rules international commerce and even laws of religious freedom etc. These activities, the writer thinks, will rid us of passions and fears of war and by a mere endeavour find a way to a better world we shall bring these better conditions about.

British India has Conquered Turkey.

LONDON, November 1.
Indian's share in bringing about the surrender of Turkey is fully recognised here. For example the "Daily Chronicle" says:—We ought not to forget the very great part which India played in this achievement. It would hardly be too much to say of the later stages that British India has conquered Turkey.

స్థానిక వార్తలు

అపాయము:—కల్యాణలోని బారిష్టరుమార్ ఉద్దేశ...

బాలసరస్వతి వాఙ్మయసంఘము:—బాలసరస్వతి వాఙ్మయసంఘమువారు, కొత్త వేంకటాచలయ్యగారిపేరిట...

చెన్నపురి యువదళ సారస్వత సంఘము:—మొన్న కనివారము వై సంఘపు సభ్యులు దీవాకల్ మహల్...

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము.

యస్. ఎల్. పరీక్షలు

మద్రాసు

రెండవ తరగతి:—17 21 35 43 54 56.

మూడవ తరగతి:—1 3 5 10 11 12 13 28 34 36

87 41 42 45 49 50 51 52 58 59 60 62 53 64.

త్రివేంద్రం

2-వ తరగతి:—76 98 94 108 120 158.

3-వ తరగతి:—68 70 71 72 73 75 78 79 82 88

85 87 88 90 97 99 100 105 107 109 111 115 118

119 122 124 125 126 127 128 129 133 135 137 138

141 143 144 145 147 148 149 153 156 157 159 160

161.

వి. యల్. డిగ్రీపరీక్ష

మద్రాసు

2-వ తరగతి:—20 37 79 89.

3-వ తరగతి:—3 13 15 18 19 22 30 31 32 34

36 38 48 45 50 52 57 61 62 64 88 91 92 94 98 100

106 112 119 121 122 124 129 131 134 137 138 141

149 151.

త్రివేంద్రం

2-వ తరగతి:—205.

3-వ తరగతి:—164 175 176 187 192 208.

చీనాలో విషజ్వరము.

ఆమెప్పుడు నగంబరు 3:—యాంగ్టిస్ లోయలో విషజ్వరము చాల ప్రాణాంతమును కలిగించుచున్నది.

కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులు:—విజయరాఘవాచారిగారు తాము కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షులను వహింప సంగీరింపమని ఈ నెల 4 వ తేదీన నేలమునుండి తిరిగివచ్చి సంగీరి.

నారాయణరావువెద్యగారు

బ్యాంకింగ్ కమిషనరుగారు విడుదలచేయుట కొంతకాలముక్రిందట, నాగపురముజిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు, ప్రఖ్యాత న్యాయవాదులను, స్వరాజ్యసమితి కార్యదర్శులను నగు నారాయణరావు కాశీసాధవైద్యగారు రిక్రొటుమెంటు విషయమున ప్రజలనిరుత్సాహపరచినారని జేరీరక్షక కాసముక్రింద వైద్యగారి మీద నేరమాకోపించి పదనెనిమిది నెలల శిక్ష విధించియుండిరి.

మేజిస్ట్రేటుగారి శిక్షాన్యాయ మైనదనియు, వైద్యగారు నిర్దోహులనియు, పర్యవరగ జాలబ్యాంకింగ్ కమిషనరుగారు యొక్క వైద్యగారి పక్షమున బారిష్టరుచిత్త రంజనదాసుగారు ఆపిలుచేసిరి. కమిషనరు సర్ హెన్రీగారు ఇరువురముల వాదమును విని నేడు నారాయణరావుగారు నిర్దోహులని చెప్పి, వారిని విడుదల చేసిరి.

మదరాసు శాసనసభాసభ.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకులకు:

అయ్యా, శ్రీ పోలవరం జమిందారుగారు, ఆసెల్. కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావు బహద్దరుగారి ఆకాల మునిముఖల న మదరాసు లెజిస్లేటివ్ కాన్సిలునందు వారాక్రమించిన స్థానము కాశీయైనది. అస్థానము నేనుండి జేరీవేరేయటము సంసిద్ధుడైన యున్నానని మనవిచేయుచున్నాను. సాంఘిక రాజకీయ మతవిషయములందు నాకుగల యభిప్రాయములు జమిందారుగారు నాసోదరులందఱు నిరవకే యెఱిగియుండుటచే నిందు విస్తరింప నవసరములేదు.

నేను జమిందారులలో నొకడనైనను మనోవాక్యాయ కర్మలందు సదా ప్రజాపరిపాలనాదర్శమునే వృద్ధిపరుప నెంచువాడను. మహాత్మ పం. దేవుడు సంవత్సరముల తాలూకా బోర్డునందును, డిప్యూటీ బోర్డునందును, మ్యూన్సిపల్ కాన్సిలునందును మొదలగు సమయములలో రాజకీయ విషయములందు వలయు జ్ఞానము సంపాదించితిని. ఆంధ్రమున గర్వపద్యాత్మికములగు గ్రంథముల నేబునింటికి మించి వ్రాసియుండుటచే గవర్నరుమెంటువారు భాషావిషయమున నేను చేసిన పరిశ్రమను వ్యక్తపరిచుచు మొ: యోగ్యతాపత్రక నొసంగిరి. మదరాసు యూనివర్సిటీవారు గూడ మర్సియర్ గ్రంథములకు బట్టపరీక్షలయందు పరగ్రంథములుగా నియమించిరి.

ఇంగ్లీషు భాషయందు నేను వ్రాసిన (Inner Doctrines of Christianity) అను గ్రంథమే యాంగ్లేజు భాషయందు నాకు గల పరిచయమును వెల్లడింపగలదు.

నేను చేసిన ధర్మకార్యముల నిందు వివరింపఁ దలంపడుగాని నేను చేసిన స్వల్ప ధర్మములు తలము, మతము మున్నగువాటిచే సంబంధము చేయబడలేదని ప్రజల కంఠటికిని విశదమే.

రెండువల యెడలను, కృతసాను విషయమున నాకు గల యభిప్రాయము, ఏలూరునందు బయటబడిన కేటిల్ అందు ఆగ్రికల్చరల్ ప్రదర్శనములందు నేను చేసిన కృషివలనను కృతసాయమున నేను వ్రాసిన గ్రంథములనను దెలియగలదు. గవర్నరుమెంటువారు కోయంబుత్తూరునందు గల ఆగ్రికల్చరల్ కాలేజీకి నన్నొక గౌరవప్రేక్షకునిగా నియమించుట వలనగూడఁ బయనిషయము స్పష్టపడఁ గలదు.

నిన్ను జాత్యుద్ధరణమును గూర్చియు, మన దేశమును నూతనముగా నెలువడిన ప్రజాసాంఘిక విషయములను గూర్చియు నాకు గల యభిప్రాయమును వార్తాపత్రికల మూలమున నిరవకే వెల్లడించి యుంటిని.

నన్ను పుడిమెంబరు పదమునకు సోదరులగు జమిందారులందఱు నెక్కుకొనవలసి జమిందారుల యొక్క యాభిప్రాయములయొక్కయు, అభివృద్ధి కొరకును గూడ శక్తినించన నేయక పాటుపడ సంసిద్ధుడనై యున్నానని యందు మూలముగా విన్నవించుచున్నాడను.

రాజా మంత్రిపేగడ భుజంగ రావు,

ఏలూరు, లక్కవరం జమిందార్.

శ్రీవారిక థాపోటీపరీక్షలు, సందిగాను, కృష్ణాజిల్లా:—విజయనగరనా ప్రత్యయను మహాకవి గాయక వైదిక శిరోమణులను నగు ఆదిభట్ట నారాయణరావుగారిచే రచియింపబడిన సావిత్రి చరిత్రమును వారికథా రూపమున ప్రదర్శింపవలెను. అందు మొదటివారికి రు 50 లు రెండవ వారికి రు 30 లు మూడవవారికి రు 25 లు నాల్గవ వారికి రు 20 లు వెలగల సుగ్రహ పత్రములు బహుమతు లొసంగబడును. ఈపరీక్షకు రాగోరువారు తమ దరఖాస్తులను రు 5 లు దరఖాస్తు రుసుముతో వారికథా కాంపిటిషన్ కమిటీ కార్యదర్శులకు నవంబరు నెలాఖరు లోపున జేరులాగున పంపవలెను. దరఖాస్తుదార్ల యొక్క రాసుపోను కర్పణ దరఖాస్తురుసును రు 5 లు వారిచటికి వచ్చి కథచేసి వెదల సమయమున లిగి యిచ్చి

వేయబడును. ప్రతిదరఖాస్తుదారును నిర్ణీతమైన తేదీకి వచ్చి కథను చేయనియెడల దరఖాస్తు రుసుము ఇయ్యబడ నేరదు. ఈ ప్రదర్శనములు 1919 సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 తేదీ నుండి ప్రారంభమవును.

వి. సి. పోస్టేజి ఖర్చులు

పాతక మహాశయులారా! ఈ నెల 1-వ తేదీ మొదలు పార్సిల్లు అంచెకూల్చిన త పాలు శాఖ అధికారులు అపరిమితముగ హెచ్చించియుండుట చేత మా యొద్దనుండి రాగల పార్సిల్లులకు దానిని తెప్పించుకొనువారు ఈ ప ఆ కు కంబై కొంత హెచ్చు వైకమును చెల్లించవలసి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి, దీని నెఱిగి, అట్టివారు మామూలు ధరకు రాలేదేయని పార్సిల్లును త్రిపుకొట్టకుండురుగాక అలుల త్రిప్పినచో మాకు ఖర్చులన్వారా కలుగు నష్ట మికముందు అపరిమితముగ నుండునుగాన, ఆర్థరుచేసి మందులను తెప్పించుకొని వావజువంపు వారియొద్దనుండి, నార్ట్లు చేయుటవలన మాకు కలుగు తపాలాచార్జి ప్యాకింగు సొమ్ము నష్టమును రాబట్టుకొనక తప్పదు. (1866-523)

మేనేజరు,

ఆయుర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.

వాతావరణ స్థితి

1918 సం॥ నవంబరు 5-వ తేదీ మంగళవారము.

Table with 6 columns: Time, Barometer, Thermometer, Wind, Humidity, etc. Rows include various weather data points.

అరేబియా సముద్రమునొంది నాయునికల్పము శీతరముఖముగా వ్యాపించుచున్నది. వాయుభారము హిందూద్వీప కల్పముయొక్క పశ్చిమార్ధభాగమున మెల్లమెల్లగా తగ్గినది; బంగాళాఖాతముయొక్క పశ్చిమార్ధభాగమున కొంచెము హెచ్చినది. దక్షిణమున వాయుప్రచారము సర్వసమముగ నున్నది. సర్కారులలో తప్పు రాష్ట్రసంబంధము గాలి తేలికగా నున్నది; విశేషించి కాకినాడలో ఈవర గాఢము కొట్టుచున్నట్లు తెలియజచ్చినది. కడచిన గురువారము మొదలు పెట్టి పెద్దపెట్టున వానలు కురియుచున్నప్పటి నుండియు వాయు ప్రచార మాంద్యము స్థైర్యరూపముగ తోచుచున్నది. సాధారణోష్ణస్థితి మదరాసు తీరమునను దత్తమండలములలోను తగ్గినది. తూర్పుతీరమునను దక్షిణహిందూదేశమునను పగటి యుష్ణస్థితి వివిధస్థలములలో వివిధగతుల తగ్గినది. నెల్లూరులో 12 డిగ్రీలవఱకు తగ్గినది. ఆకాశము మబ్బుపట్టి యున్నది; అంతటను వాయువు మిక్కిలి యార్ద్రముగ నున్నది. తూర్పుతీరమున వాన లధికము. కొంచెమో గొప్పపర్షా పాతము మధ్యమధ్యదేశములలో కూడ గలదు. కర్నూలు గుంటూరు లలో జల్లలుకొట్టినవట. వర్షమించుమించు రాష్ట్రసంబంధము కురియును.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

సాధారణ కాశ్రుజ్ఞుడు.

తెలివిలా సహజం
"పండిట్"
మదరాసు.

ఇ క్ల యె క్ జా
పాక్షింకు పోస్టేజీ
ఖర్చులు
(కలెక్షన్.)

తే॥
బొంబాయి జ్వరమునకు భయపడకుండు.
ఆయుర్వేద మధ్యమిచ్చుచున్నది. (1045)

నైద్యులకు పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు కనిపెట్టిన దివ్యవధ మందుకు సిద్ధాపథము.
ఇది ఈ జ్వరమును తొలగించుటయే కాక రాకుండ చేయును.
ప్రతియింట నుండదగిన పరమావధము. ఈవరకే కలుపుకొనుచు యోగపడి ఫలమునిచ్చినది

ఇక్లయెక్ జా మందుల నెట్లు	రు 1-8-0	ఇక్లయెక్ జా జ్వరముచే బలహీనులవారికి
మాస్టేరుమందుల నెట్లు (వెన్నది)	" 1-12-0	మా దన్వంతరి లేహ్యము
" " (చిన్నది)	" 1-2-0	వెంటనే బలము నిచ్చును. టిప్పు 1-కి రు 2-8-0
కిలరామందుల నెట్లు	" 0-12-0	

ఆయుర్వేదాశ్రమం, ౫౫, ఆచారప్పన్ పేథి, బి.టి. మదరాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోగ్యమధములు

బృహత్ మంజుష్టాదికాండ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్త నైపుణ్యము.
1 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవభ గుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

హానవలేహము
దగ్ధులకు మంచిమందు.
1 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్
వర్సు
ఆయుర్వేద యోగ్యమధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 33.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 43

మేలైన యాలక్కాయలు,
మిరియాలు.
మేలైన యాలక్కాయలు 5 పౌనులు రు 6-8-0
మేలైన నల్లని వెద్ద "ఎస్. ఎస్" మిరియాలు 5 పౌనులు రు 8-8-0. వెల రికము ఆలోచించి వెంటనే కేరళ ఇన్స్టిట్యూషన్, పాలకుంగాడి, ఉత్తర మలబారునకు, అర్డరులను పంపును.

1340 కేరళ ఇన్స్టిట్యూషన్
పాలకుంగాడి, ఉత్తర మలబారు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.
ఈ అమృతార్ణవ రక్తమాంస రుద్ధిచేసి శరీరమును హెచ్చించి విలువను కలిగించి యుష్మకరణము చేసి చేతి కాచి ముంకుల పోగొట్టును. మెదడునకు చల్ల చేసి కేరళమునకు చేబట్టును కలిగించును. దీర్ఘజీవులు, శ్రేయలు, కలకాంక్షి, హిమ్మవోష్టి మెదలకునాని రుద్ధిచే నివారించును. (45) అర్డరును డబ్బి 1-కి రు. 2-0-0. వైద్యశాస్త్రీ ముచేశ్వర గోవింద్ పురంజిగోపాల్ గారిచేత, 187, బ్రాహ్మి మహామందిరమునకు పంపించును.

ఆత్మజిజ్ఞాస.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిక్తి.
శివరాత్రి చక్కని గ్రంథము రు 5-0-0.
చేయజేయు, అంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాలయము, పాక్షికాపు 212, మదరాసు

మీ బాయిలర్లు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనను "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కాంపౌజిషన్"ను యువయోగింపవలయును. దాని నవయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక పెల్లెట్టుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కాంపౌజిషన్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండు ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజిల్లకే వ్రాయవలయును.

గౌరవులుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,
తపాలవెట్ట నెం 553 రు
389 **మదరాసు**
(పై కాంపౌజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ ప్రతిక జేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

నో టీసు.

తెజవాడ కాపరమ్మలు, పబ్లికేషన్స్ పంకజ్ నాథ్
2 ఫుంటసాల వెంకటరంగయ్య 8 బెంబలిగి కరణపు 4 మందక వెంకట్రాముగారి కమాన్సు (1) ఈ. హనుమయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు రిగూడవల్లి సుబ్బారావుగారు గార్ల తాలూకు శ్రీమద్దా మల్లేశ్వర రైతుమిల్లు చేరుతో తెజవాడ బొక్ మ్యూజిసి పల్ నెం 4/1 రు ౫౦ ఇంట్లో పెట్టబడిన ఫ్యాక్టరీలో ఇంతవరకు నర్సుచేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హాన్సుపర్ గల ఆయిల్ ఇంజిన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్నీ, అందుకు సంబంధించిన మెట్టింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళపాపు, పాల్ల రుద్దెంకా ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన చిల్ల రసాహులున్న భాగములందరు కలిసి స్వముగా ఆ 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 2, 3, 4 తేదీలను వేలమువేసి ఆఖరుపాటమీద కొట్టివేయబడును గనుక కావలసినవారవచ్చి కొనుక్కొనువారు, మరతులు వేలంపాట కాలమందు తెలియపర్చడ వువును. కావలసినవారికి ఏవిధమైన సులూయిషీ కావలసినదీకప్పటికి ఈదిగువ సంకేతము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకో వచ్చును
ఫుంటసాల వెంకటరంగయ్య,
బెంబలిగి కరణపు,
తెజవాడ. (1860) మేనేజర్.

శ్రాద్ధపు ధోవతులు
బ్రాహ్మణార్థము చేయువారలకు ఇయ్యకల సిన మంచి వెడల్పుమూరలుగల సన్నని పట్టులాయు ధోవతులు 12-6 లు యెప్పుడును తయారు గ నుండును. వెల రు. 7-8-0.

సన్నని పట్టుంచు చీరలు
చిత్తుశ్రీలకు ఉపయోగమైన సన్నని పట్టు అయ 17 మూరలుగల చీరలు మా వద్ద తయారుగ నున్నవి. వెల రు. 7-4-0.
The Swadeshi Industrials, Ltd.,
962 Conjeevaram.

301 **పాశ్చాత్య వేంకటాచల** 594
పండితులవారి సిద్ధాపథములు.
లోకామమహార కస్తూరిమూత్రల సప్తజ్ఞానశా పరికింపుడు.
ప్రతి వర్సరమునను లక్షలకొలది సీసాల విక్రయం బడుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజా, మలియనేట్, గోవా, ఫీజీ, విలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మన్మథ ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించు చున్నారు.
మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామమహార" కన్నా మృతల సీసా మీయింట నున్నయెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును నిశ్చించి, మొదలెట్టుకొనుట తప్పిపోవును కీరలను, కీరవాతము, అత్తరము, పూర్వవారము, జ్వరము, మాండ్యము, మలబద్ధకము, వస్త్రు, గజము కొప్పి, బలహీనత, ఆనాకోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియ ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథ శేషనబే వాక్యరమణా పోయి గుణము గలుగును.
వైద్యశాలలో నశీకవిధము లగునట్టియు నువయోగ రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యోగ్యమగు రియరు చేయునుండురు.
శిశువైద్య యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసానుక నకు ఉండను; చూచి తీసికొనవలెను.
అనుపాదపత్రము ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మూత్రమున్న సీసా 4లక్ష లు, చూడవలెను.
6 సీసాల లోకసాం తెప్పించుకొని బహుళ ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12 సీసాల లోకసాం కొనిన 2-12-0
20 సీసాల లోకసాం కొనిన 3-0-0
గడుస్తూగములకు మావద్ద ఆయుర్వేద వీధి సిద్ధాపథములు కొరకును.
బహుళము శ్రీ సీతారాధ వైద్యశాల, మైసూరు